

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXI. letnik.

V Ljubljani, april 1904.

IV. zvezek.

Velikonočna nedelja.

Kristus je resnično vstal od mrtvih.

Ako Kristus ni vstal, je prazno naše oznanjevanje, je prazna tudi naša vera... Zdaj je pa Kristus vstal od mrtvih. I. Kor. 15, 20.

Radi mi boste pritrdili, predragi kristjani, da v cerkvenem letu ni bolj veselega in za vse krščanstvo imenitnejšega časa, kakor so velikonočni sveti dnevi. Resni in pomenljivi so dnevi svetega posta, veselimo se prijaznih Marijinih praznikov in praznikov svetnikov in svetnic božjih; polni duhovnega veselja obhajamo božične in druge Gospodove svete dneve, vendar vse te svete dneve presegajo v vsakem oziru velikonočni prazniki. Kakor se ne da popisati zadovoljnost, ki napolnjuje dušo mogočnega vojskovodje in njegove hrabre vojske, ki so v vročem boju premagali krutega telesnega sovražnika, ravno tako ali še manj moremo z besedami izraziti veselje, ki polni v velikonočnem času srca bogoljubnih kristjanov, ki vsi srečni obhajajo spomin slavne zmage nad svojim dušnim sovražnikom.

Po širnem katoliškem svetu se dvigajo iz zadovoljnih src pobožnega ljudstva proti nebu zahvalne pesmi z milodonečim: Aleluja! Cerkev sama pa v svojih molitvah veselo ponavlja: „To je dan, katerega je Gospod naredil, radujmo in veselimo se v njem.“ In kateri je ta dan?

Ta dan je dan srečne zmage nad smrtnim sovražnikom našim. Velikonočno jutro je veseli čas, ki ga navdušen pozdravlja ves krščanski svet s tem, da se hvaležno spominja srečnega trenutka, ko je Sin božji iz lastne moči veličastno vstal iz groba ter dovršil s tem in dopolnil veliko delo našega odre-

šenja. In pri spominu na tako veliko zmago naj bi človeku mrzlo ostalo srce, naj bi se ne veselilo? Saj je vstajenje našega Gospoda Jezusa Kristusa podlaga, na katero se opira naša sveta vera in naše upanje v srečno večno prihodnjost, po besedah sv. Pavla: *Ako Kristus ni vstal, je prazna naša vera.... zdaj je pa Kristus vstal*, — torej je trdna naša vera v vse svete nauke Gospodove, je trdna in polna naša vera v oznanjevanje apostolov in v nauke svete cerkve.

Da, Kristus, naš Zveličar, je resnično vstal od mrtvih. To je steber, na katerega se naslanja naša sveta vera in upanje, da bomo tudi mi vstali k novemu, večnemu življenju. O tem bomo danes s pomočjo sv. Duha premišljevali.

I. Ali je mogel Jezus od mrtvih vstati? Kako je bilo mogoče, da bi zopet oživel on, ki je bil mrtev? Naša pamet nam pravi na to: Oni, ki je v svojem življenju ozdravil vsakovrstne bolnike brez zdravil, oni, ki je z eno besedo obudil Jajrovo hčer, Najmskega mladeniča, svojega zvestega prijatelja Lazarja in druge — On si je mogel zopet dati življenje, mogel je iz lastne moči premagati neizprosljivo smrt. Vse to nam že samo priča, da Jezus ni bil le navadni človek. Ko bi bil Jezus le navadni človek, kakor smo mi, bi o njegovem vstajenju po tako gotovi smrti še govoriti ne mogli — ampak njegovo truplo bi bilo trohnelo, kakor bo trohnelo naše ter se bo spremenilo v prah, iz katerega je vzeto. Le kot pravi Bog, kateremu ni nemogoča nobena stvar, je Jezus mogel premagati smrt. In to je tudi resnično storil, kakor vemo iz mnogih zanesljivih spričevanj.

Jezus sam je najmanj dvakrat naprej povedal z različnimi besedami, da bo premagal smrt, da bo vstal iz groba. Ko so zahtevali nesrečni farizeji in drugi ljudje, da naj s čudežem potrdi, da je res od Boga poslan, kaj jim je odgovoril? *Hudobni in prešeštni rod znamenje išče, a znamenje se mu ne bo dalo raven znamenja Jona preroka. Kakor je bil namreč Jona v trebuhu ribe tri dni in tri noči, tako bo Sin človekov v srcu zemlje tri dni in tri noči* (Mat. 12, 40.). In pri drugi priliki je rekel: *Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom zopet postavil* (Jan. 2, 19.) t. j. vi me boste umorili, a čez tri dni bom iz lastne moči vstal iz groba. In to prerokovanje se je natanjko izpolnilo. Temu je priča celo sveto pismo novega zakona, to nam potrjuje naša sv. cerkev. Sveto pismo nam tako jasno, tako pri-

prosto pripoveduje o vstajenju Gospodovem, da ne moremo niti najmanjše dvojbe imeti o ti sveti resnici. Najbolj zanesljive priče, o katerih nam sveto pismo govori so: apostoli, svete žene, vojaki in razne druge osebe, ki so z lastnimi očmi videle od mrtvih vstalega Jezusa.

Prve priče Kristusovega vstajenja so bili ravno varuhi njegovega groba. Neusmiljeni Judje so bili silno veseli, da so vendar enkrat umorili Jezusa, svojega najnevarnejšega sovražnika, kakor so si domišljevali. Mislili so, da so se znebili njega, ki je njih slabo, hinavsko življenje očitno grajal. Upali so, da bodo zdaj zopet brez težav in ovir zapeljevali ubogo ljudstvo s svojimi krivimi nauki. A nekaj je grenilo vendar njih veselje! Spomnili so se, da je Jezus, ko je bil še živ, včasih govoril, da bo zopet vstal. Kaj, ko bi se to res zgodilo! Vedeli so, da bi njegovo vstajenje mej narodom še večje gibanje naredilo, kakor vsi čudeži, katere je kedaj storil. Zato pregovoré Pilata, da je postavil močno stražo okoli zapečatenega groba! In glejte! Ravno s tem sklepom so si dali najhujši vdarec, pripravili so si s tem mnogo prič, ki so odločno trdile, da so videle Jezusa iz groba vstati.

Tretji dan je že bil, ko se je presveta duša Kristusova zopet sklenila ž njegovim sv. truplom. Zgodaj zjutraj je bilo. Straža okoli groba se je zvesto držala danega povelja. In glej! Nenadoma se prikaže Jezus v najlepši, rajski bliščobi iz groba. Lahko si mislite, zbrani kristjani, kako so se v tem trenutku stražniki obnašali. Ostrme popadajo na tla. Ta nenavadni trenotek jim kar sapo zapre. Zbegani in prestrašeni niso vedeli, kaj bi počeli. Polagoma se zavejo. In ko zapazijo, da ni pri grobu nobenega, teko eni v mesto ta čudežni dogodek velikim duhovnikom naznaniti.

Ubogi judovski veliki duhovniki! Vse njih upanje je vničeno! Da je Kristus vstal iz groba, je jasno kakor beli dan. Kaj hočejo družega, kakor zatečejo se po svoji stari navadi k lažem. *Zbrali so se s starešini*, pripoveduje sv. Matevž, *posvetovali se in dali vojakom veliko denarjev rekoč: Recite, da so njegovi učenci po noči prišli in ga ukradli, ko smo spali* (Mat. 28, 12, 13.). To debelo laž je sv. Avguštin kaj dobro zavrnil in ž njim mora vsak pameten človek reči: Kako more biti kdo priča kakemu dejanju, ako mej tem, ko se okoli njega to vrši, trdno spi? Vendar so se eni vdali tej laži, seveda zapeljani z denarjem; drugi pa, bolj resnicoljubni, niso jenjali trditi, da so videli z lastnimi očmi, ko se je Jezus živ iz groba vzdignil. Vsegamogočni Bog je torej

ravno po tistih ljudeh naznanil svoje veličastno vstajenje, s katerimi so mislili oni ta čudež mej narodom zadušiti.

Jezus je dobro poznal človeško malovernost. Da bi za zmirom vničil dvojbe o svojem častitem vstajenju, je sklenil sam se ljudem prikazati. Šv. pismo nam sicer ne poroča, vendar je misel cerkvenih očetov n. pr. sv. Ambroža, sv. Anzelma in drugih, da je naš Odrešenik svoje vstajenje najprej naznanil svoji ljubi Materi Mariji, da bi ji s tem takorekoč iz srca izdrl puščico bridke žalosti, ki je bila v njem zasajena zaradi njegove bridke smrti na križu. O drugih prikaznih pa nam sv. pismo mnogo in na drobno pripoveduje.

Za Marijo, Materjo Zveličarjevo, je bila Marija Magdalena tako srečna, da je videla Jezusa in sicer v podobi vrtnarja. Zgodaj zjutraj je šla s pobožnimi ženami k njegovemu grobu, da bi truplo mazilile. Ko pridejo h grobu, zagledajo v veliko začudenje že kamen odvaljen, a grob — prazen. Zagledajo pa angela na odvaljenem kamenu sedeti, ki preplašene tolažeč nagovori: *Nikar se ne vstrašite, Jezusa iščete Nazareškega krišanega; vstal je, ni ga tukaj; pogledjte kraj, kamor so ga bili položili. Pojdite in povejte njegovim učencem in Petru, da gre pred vami v Galilejo, tam ga boste videli, kakor vam je rekel* (Mat. 28, 5, 6). Polne veselja in tolažbe se vrnejo povedat apostolom, kar so videle in slišale. Apostoli pa jim niso hoteli verjeti. Peter in Janez se hočeta osebno prepričati o tem. Zato tečeta h grobu, kjer vse tako najdeta, kakor so jim žene, ki so šle tudi zdaj ž njim, povedale. Vrnejo se v mesto. Magdalena še en čas postoji pri grobu in blizu tu zagleda vrtnarja, ki pa ni bil nihče drugi, ko Jezus sam. Ogovori jo in ona ga po glasu spozna. In ko je šla proti mestu, se ji je zopet prikazal, in takrat sta ga tudi njeni tovarišici videli. Kmalu na to se je prikazal Petru, kakor piše sv. Lukež (23, 34.) *Gospod je res vstal in se je prikazal Simonu*. Ravno ta dan se je ko neznan tujec pridružil dvema učencema, ki sta šla v Emavs, ki sta ga spoznala še le po lomljenju kruha. Na večer tega dne pa je prišel pri zaprtih vratih v hišo, v kateri so bili zbrani apostoli iz strahu pred Judi. Le Tomaža ni bilo med njimi. Osem dni preteče in apostoli so bili zopet v tej hiši in med njimi je bil tudi Tomaž, in takrat so bili zopet tako srečni, da so videli svojega Učenika. O vseh teh in mnogih drugih prikazanjih Zveličarjevih nam sv. pismo, najzanesljivša priča, natanko poroča.

II. Jezus Kristus je torej resnično od mrtvih vstal. Premagal je smrt in s tem dokazal, da je Sin Božji. O tem nam govori sv. pismo in po njem govori sam Bog sv. Duh, večna resnica, ki ne more ne goljufati ne goljufan biti. Pa tudi, ako le s svojo pametjo pretehtujemo in preiskujemo to resnico, nam bo jasno in lahko verjetno Kristusovo vstajenje. Opazujmo le priče, njih obnašanje, njih govorjenje. O sovražnikih njegovih že vemo iz zadrege, v kateri so bili, da so bili trdno prepričani, da je Jezus iz groba vstal. Kaj pa apostoli?

Da so apostoli vse to gotovo vedeli, kar nam sporočajo, o tem še dvojiti ne moremo. Tudi so imeli najboljšo voljo vse tako zapisati, kakor so videli in slišali. Pomislimo le, kako maloverni in boječi so bili v začetku, ko so zvedeli o vstajenju Gospodovem. Niso si dali dopovedati, da je grob prazen. Sv. Peter in Janez sta tekla h grobu, da bi s svojimi očmi videla, je li grob res prazen ali ne. Učenca, ki sta šla v Emavs, bi bila Jezusa lahko spoznala iz njegovega govorjenja, ali kaj takega jima še na misel ni prišlo. In sv. Tomaž! Zgled prave malovernosti. Njega ni bilo med apostoli, ko se jim je Jezus prikazal. Ko so mu pa apostoli pripovedovali in razlagali, da so Gospoda videli, se še zmenil ni za njih dokazovanje. Svojim najzanesljivšim prijateljem ni veroval. Strašna smrt Gospodova mu je vzela vse upanje, da bi svojega Učenika še kdaj videl. Potrta je hodil okoli in ko mu le dokazujejo, da so ga res videli, pravi: *Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj šabljev in ne denem svojega prsta v rane šabljev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval* (Jan. 20, 25.). In res Gospod se ga usmili! Ko se apostolom drugič prikaže, je bil tudi Tomaž mej njimi. Toda Tomaž je bil le še neveren. Gospod ga pokliče, rekoč: *Vloži svoj prst semkaj, in poglej moje roke; in podaj svojo roko in položi jo v mojo stran in ne boji neveren, ampak veren* (Jan. 20, 27.). Še le zdaj se Tomažu odprejo oči, neverno srce se omehča in prebudi. Vesel in poln prepričanja vsklikne: *Moj Gospod in moj Bog!* In od tega časa, predragi, je tako trdno veroval v vstajenje Zveličarjevo, da je raji svojo kri preлил in dal svoje življenje kakor da bi bil tajil tako jasno resnico.

Ravno tako spremenjenje se je zgodilo tudi nad drugimi učenci Gospodovimi. Poprej boječi in nestanovitni so postali sedaj neprestrašeni, ko so se prepričali, da je On, ki jim je prej govoril o svojem vstajenju resnično iz lastne moči zapustil

grob. Njegovo vstajenje jih je popolnoma spreobrnilo. Pokorni danemu povelju svojega Učenika so se razšli na vse strani, oznanjevat njegov božji nauk. Nепrestrašeno so vpricho priprostih in bogatih, učenih in neučениh oznanjevali, da je Kristus, katerega so Judje neusmiljeno umorili, iz lastne moči iz groba vstal. Pred kralji in cesarji se niso bali oznanjevati te prevesele novice. Trdno prepričanje o vstajenju Zveličarjevem je bil oni nevgaslјivi ogenj, ki jim je dajal moč v njih poklicu v oznanjevanju sv. vere. Prepričani, da se potegujejo za jasno dokazano in spoznano resnico, se niso bali vkloniti svoje glave pod ostri meč ali druga morilna orodja, ker so vedeli, da s tako smrtjo zamenjajo kratko trpljenje z večnim, nebeškim veseljem, katero jim je obljubil od mrtvih vstali Zveličar.

Za to sv. resnico niso dali le apostoli svojega življenja, ampak darovali so ga tisoči in tisoči. Le iz prvih stoletij nam cerkvena zgodovina našteje nad 11 milijonov zvestih sinov in hčera sv. cerkve, ki so prelili za resnico vere v vstajenje Gospodovo svojo kri. In kaj je vendar nagnilo, kaj je tako rekoč premnoge gnalo v hudo mučeniško smrt? Kaj drugega, ko ljubezno do spoznane resnice. Odprli so svoje srce sveti veri. Brali, pre-mišljevali so priprosto a krščansko življenje učencev Kristusovih, ki niso hoteli, dasi še tako mučeni, zatajiti vere v vstajenje Gospodovo, ki jim je obetalо neizmerno plačilo, ki jim je bilo srečno poroštvo za blaženo večnost. Kdo bi, predragi, ne dal svojega življenja, kdo ga ne bi zamenil s srečno večnostjo, ko sliši najzanesljivejše priče govoriti o tej sv. resnici, ko mu sam sv. Duh govori po sv. Pavlu: *Ako Kristus ni vstal, je prazno naše oznanjevanje, je prazna našа vera... A zdaj je Kristus vstal.* In kaj mislite, predragi! Ali bi mogli še mi govoriti o sveti veri, o katoliškem življenju, o srečni večnosti, ako bi ne bil naš Odrešenik Jezus Kristus tretji dan po svoji smrti premagal greha, pekla, in smrti. Ne. Vse bi bilo vničeno. Ko bi bil Jezus ostal v grobu, ne bi tudi katoliško ljudstvo tako navdušeno prepevalo svetih, veselih velikonočnih pesmic. A ker smo o tem prepričani do globočine svoje duše in nam vere v to preveselo resnico nihče ne more zruvati in vničiti, smemo tudi iz globočine svojega srca navdušeno prepevati:

Zveličar naš je vstal iz groba,
Veseli prepevaj o kristjan,

Kaj ne, preljubi, kako tolažljiva je za nas sv. velika noč, ako pomislimo, kako važno skrivnost obhajamo v tem času. Narava se je že zbudila in oblekla v novo, pomladansko obleko, ki nam obeta obilno vsakdanjega kruha. Pa tudi naša duša je oživila in diha danes novo življenje, ko ji je zasijalo zopet upanje v — prihodnje večno vstajenje. Kako smo se razveselili, ko smo zopet zagledali kip, ki nam predstavlja od mrtvih vstalega Zveličarja z bandercem v roki, kakor bi nam hotel reči: „Spomnite se, koliko sem moral trpeti od neusmiljenih Judov: po krivem so me v smrt obsodili, bičali, zasramovali, s trnjem so me kronali in na trdem lesu križa grozno umorili, moje truplo so bili zapečatili v grob misleč, zdaj smo ga vničili, konec je Njega in njegovih naukov, — a zdaj me pogledjte, vničil sem njih naklepe, premagal sem smrt in pekel, in to iz ljubezni do vas, da sem vas rešil iz oblasti satanove, ki v me verujete in živite po mojih naukih.“

O, ko bi veljale danes te tolažljive besede vsemu človeštvu! Toda, koliko jih je, katerim Jezus tako ne more govoriti, ker ga ne ljubijo, ker nočejo vstati iz gnjusnega groba svojih pregreh, grdih strasti in slabih navad. Preljubi poslušalci! Kaj ne, da smem v mojem in vašem imenu reči, da smo, kar nas je tukaj zbranih, s pomočjo sv. pokore in sv. obhajila vstali k novemu življenju, da se smemo v duhu srčnega veselja zbrati okoli Jezusovega banderca in da se smemo imenovati vojake poveljnika velike armade božje — Jezusa Kristusa. A, ko pomislim na nevarnosti, katere preté zvestemu služabniku božjemu, se bojim, da ne bi kateri opešal v tej vojski na potu življenja polnega skušnjav in težav. Bojim se, da bi kdo ne odložil orožja stanovitosti in se vrnil v črni grob svojih nekdanjih grešnih potov. Zato pa vsem v spodbudo in stanovitnost v spomin postavim od mrtvih vstalega Zveličarja, ki kaže proti nebu in nam kliče: „Gledjte, jaz sem vstal iz groba, pa se nisem več vrnil nazaj. Na me se ozirajte. Res bo treba še marsikaj pretrpeti, marsikatero skušnjava premagati. Toda le stanovitni mora o zmagah govoriti. Ne ozirajte se na desno, ne na levo, kjer vam preté nevarnosti zapeljivega sveta, ampak hodite zvesto po poti, katero ste nastopili. Ta vas bo gotovo pripeljala za menoj v domovino, v kateri se ne bo treba bati ne trpljenja, ne skušnjav, ampak boste brez skrbi v družbi zvestih, in srečnih mojih služabnikov prepevali veseli, večni — Aleluja.“ Amen.

Velikonočni pondeljek.

1. Homilija evangelija.

Tisti čas sta šla dva Jezusovih učencev
v trg Emavs. Luk. 24, 13.

Današnji evangelij ima toliko lepih nauk v sebi, da mi je skoraj žal, ker vam ga v teku svojega današnjega govora ne morem celega razložiti. Snov je preobširna za pol ure. Zbrati hočem zavoljo tega le važnejše stavke in na njihovi podlagi podati vam nekoliko nauk v življenje in okrepljenje velikonočnega veselja. Začnimo v imenu od mrtvih vstalega Zveličarja.

Tisti čas, t. j. isti dan proti večeru, ko je Gospod že vstal od smrti, sta šla dva Jezusova učenca proti trgu Emavs, ki je bil kake dve in pol ure od Jeruzalema oddaljen.

Vzroka, zakaj sta šla tja, sicer ne vemo, bržkone sta bila tam doma; da sta potoma govorila vsem tistim, kar se je zadnje dni dogodilo v Jeruzalemu, bi si lahko mislili, tudi ko bi nam evangelij tega ne omenjal. Saj česar je polno srce, to rada usta govore. Pomenkovala sta se o velikih dogodkih zadnjih dni, o trpljenju in smrti Jezusovi in o čudoviti novici, da je zjutraj istega dne vstal. Žalost je gotovo težila njuno dušo, saj sta ga ljubila, saj je bil on tudi njima ves njujin up, up Izraelcev, da je on obljubljeni Mesija, ustanovitelj slavnega mesijanskega kraljestva; ta up pa jima je splaval ž njegovo smrtjo po vodi, in le z veliko nezaupljivostjo, če tudi prijetno vznemirjena, sta slišala pripovedovanje o njegovem vstajenju. Vse to sta potoma prevdarjala.

Mej pogovorom se jima pridruži Gospod, pa tako, da ga nista spoznala: *njune oči so bile pridržane*, pravi evangelij ali kakor piše sv. Marka (16. 12): *Prikasal se jima je v drugi podobi*. Lahko rečemo, da je Gospod to storil njima v kazen: ker sta tudi onadva ostala tuja njemu nasproti v svojih napačnih pojmih o Mesiji in njegovem kraljestvu in se kar nista mogla sprijazniti z mislijo, da bi bil ta Jezus iz Nazareta obljubljeni Odrešenik, zato se jima je Gospod prikazal kot ptujec. Sicer pa je imel Jezus s kaznijo še drug namen: pripeljati ju po njihovem lastnem prepričanju do vere. Ni hotel naravnost po čudežu prignati ju do nje, ampak po svojem nauku in njunem spoznanju. Zakaj

komaj bi jima bilo mogoče mirno poslušati ga in slediti mu z vsem razumom, ko bi bila vedela, kdo da je.

Lep nauk najdemo v tem le tudi za-se. Povejte mi, je-li se vam še ni nikdar zdelo, kakor da bi se bil vam Bog odtujil, zapustil vas v nadlogah? Ali ne slišimo dostikrat: Bog je name čisto pozabil, naj molim ali prošim ga, kakor hočem, vslišanja le ni. Bog je meni postal ptujec, ali pa jaz njemu.

Predragi: z a d n j e j e r e s n i č n o; ne Bog tebi, ampak ti si Bogu postal ptujec, odtujil si se mu z grehi in potem hočeš, da se ti pokaže usmiljenega, dobrega; v č a s u s r e č n i h d n i s i se malo zmenil zanj, si vso srečo pripisoval le sebi, svoji pridnosti, pozabljal pa si, da je vsak dober dar od zgoraj, od Očeta svitlobe. Ko se je pa zate skrila ta svitloba sreče, tedaj si začel tarnjati, ker si zopet pozabil, da je tudi nesreča, nadloga dar božji. Nevoljen si bil, godrnjal si najprvo čez njo, potem tudi čez božjo previdnost, slednjič, ko si videl, da vse godrnjanje nič ne pomaga, si se še-le spomnil, da ti more isti Bog, ki te je udaril, tudi pomagati: začel si moliti, prositi ga, pa še ne z zaupanjem, ali pa si celo naravnost pričakoval, da bo Gospod kar čudež storil nad teboj. Seveda potem bi bil veroval v božjo previdnost, pa le v dobro, ne tudi v slabo: ali tvoja vera, kaka bi bila, morebiti zaslužljiva? Gotovo ne, ker prisiljena po čudežu: Judje so se vkljub čudežem Jezusovim pogubili, tudi tebi bi se znalo to primeriti. Glej, zato se sedaj, ko si v stiski, d e l a B o g, k a k o r b i t e n e p o z n a l, ker te hoče pripraviti v šoli trpljenja k spoznanju, da si se mu ti najprvo z grehom odtujil. Spoznaj, kristjan, najprvo svojo grešnost, svojo slabovernost, potem pa kliči v stiski: *Gospod, ostani pri meni, ker glej, mrači se;* Gospod ostani pri meni s posvečujočo milostjo, z njeno lučjo me razsvetli, da spoznam tvojo voljo in se prepričam, da je mrak v časni sreči zame začetek svitlobe večne dušne sreče! Jezus jima je rekel: *Kakšni so ti pogovori, ki jih imata med seboj?* Žalost jima je bral na obrazu, zato ju vpraša po vzroku. Povesta mu, o čem se pogovarjata: O Jezusu Nazareškem, ki sta ga imela z mnogimi drugimi vred za Mesijo, višja judovska oblast pa si ga je znala spraviti s pota. —

Kaj pravite, ko bi se Gospod Zveličar pridružil dandanes kaki družbi in jo poprašal, o čem da se govori, kaj bi pač večinoma, če ne vselej, zvedel? Ali se ne suče pogovor v družbah dandanes le o materijelnih zadevah, o denarju, o kupčiji, o modi, o veselicah,

o čutni ljubezni, o slabostih bližnjega? O vsem tem se sme govoriti dandanes pri vsaki družbi, o veri pa, o verskih zadevah pa začeti pogovor, velja po odličnih družbah za neprimerno. Zakaj? Ali morebiti zato, ker so ljudje teh družb temeljito poučeni v veri, ter bi bil verski pogovor zanje le dolgočasno ponavljanje davno že znanih reči? Kaj še. Ravno nasprotno: nevednost v veri, nevera in verski dvomi so značilna znamenja našega časa, kaj navadnega mej olikanci. Ta dva učenca sta bila žalostna, ker nista vedela, kaj je z Jezusom, in rada sta se dala poučiti od njega. Izobraženci pa dandanes, razsvitljenci se še bahajo s svojo nevednostjo in nevero in se daleč ognejo vsaki verski izobrazbi, verskemu poduku. Pa saj ni čuda: *Vsak kdor hudo dela, sovraši luč in ne pride k luči.* (Jan. 3. 20.) Blizu je Gospod z lučjo milosti sv. vere vsem, ki ga iščejo, njega, večno resnico, daleč pa je od onih, ki se ga nalašč ogibljejo, pa prišel jim bo že enkrat blizu, kot sodnik, večna pravica. —

V naslednjih stavkih iz evangelija svari Gospod učenca zaradi njihove površne vere: *O vi nespametni, pravi, in kesnega srca verovati vse, kar so govorili preroki! Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako v svojo čast šel?* In potem jim na podlagi svetega pisma stare zaveze dokaže, da je moral ta Jezus iz Nazareta, ki se je Mesijo imenoval, in sta ga učenca tudi za takega imela, da je moral trpeti in tako dopolniti, kar so že preroki o njegovem trpljenju napovedali. Zakaj, če bi se to ne bilo nad njim spolnilo, bi bili njegovi sovražniki prav imeli, da so ga zavrgli, in ne hoteli imeti za Mesijo. Da pa Judje, njihovi prvaki, morivci Jezusovi, niso razumeli prerokb, krivo je bilo to, ker so v svoji ošabnosti pričakovali v Mesiji posvetnega kralja, in so to tudi iskali na Jezusu iz Nazareta, seveda ne našli. Od tod njihova nevera, namreč iz nevednosti, ki so je pa v svoji ošabnosti bili sami si krivi.

Ta dva učenca Jezusova sta bila prej učenca judovskih pismarjev in potemtakem tudi odgojena v njihovem duhu: zato ni čuda, da sta tudi ona dva pričakovala v Jezusu posvetnega kralja: ko pa se njihovo pričakovanje ni spolnilo, sta opešala v veri v Jezusa: zato jima je rekel Jezus: *O vidva nespametna in kesnega srca v veri . . .*

Malovernost ali naravnost nevero jima očita Gospod: njuna nevera pa je izviralna iz nespameti t. j. nevednosti v razumevanju sv. pisma. Nevero imenuje tedaj Jezus sam nevednost: ker

pa je potemtakem nevera toliko kakor nevednost, neverni pa so dandanes posebno izobraženci, moramo reči, da so izobraženi zato neverni, ker so v verskih rečeh nevedni, preslabo poučeni. Temeljit verski poduk bi jih pa storil verne. Tega pa jim manjka, ker nočejo priti k luči verskih naukov, in zakaj ne? Zato, *da ne bi bila svarjena njihova dela*. Prvi vzrok nevere tedaj je hudobno, sprijeno življenje. Le pogledjte jih, tisti, ki se najbolj bahajo s svojo nevero, najgrše živé.

Naglo je učencema na potu v Gospodovi družbi minul čas: Prav blizu so že trgu, kamor so bili namenjeni. *Gospod pa se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. Onadva pa sta ga silila rekoč: Ostani s nama, ker se mrači, in se je dan že nagnil.* Natorno je to, da se oklepamo človeka, ki nam zna v težavnostih tega življenja tolažbo vlití v srce. Tako sta se tudi ta dva učenca z zaupanjem oklenila nepoznanega Gospoda in ga prosila, naj ju še ne zapusti; spoznala sta po učinku njegovih besedi, po miru in zaupanju, ki sta se polagoma zopet vračala v njuno srce, da sta v tem ptujcu našla duhovitega prijatelja, izbornega tolažnika. In kakor bi se bala, da bi z njegovim odhodom noč jima ne odvzela tudi te sladke tolažbe in miru srca, ga nujno prosita, naj ostane pri njih, *ker se še mrači*. Nista ga prosila brez vspeha.

O da bi tudi mi kristjani čutili z učencema potrebo in željo, biti z Gospodom vedno združeni, da bi ga tudi mi znali tako lepo, srčno prositi: *Gospod, ostani pri nas!* posebno ob urah, v katerih moremo reči: *Glej, mrači se, in dan se je nagnil.*

a) Mrači se v naši duši, ko pojema v nji luč sv. vere, ko ugasuje čut dolžnosti, ko se hudo poželenje, hude strasti kakor gore postavljajo med božjo postavo in našo voljo. O tedaj je treba kristjanu klicati: *Gospod, ostani pri meni, ne zapusti me s svojo milostjo.*

b) Mrači se v nesreči, ko se obilnost umakne pomanjkanju, čast ponižanju, zdravje bolezni, ko moramo, kar nam je najljubše, položiti v grob, ko nam naši najlepši upi splavajo po vodi, ko obupnost stega svojo roko po našem srcu. O tedaj je treba kristjanu, da se svojega spremljevalca in prijatelja Jezusa oklene z rokami vere in zaupanja, in ga z vso prisrčnostjo prosi: *Gospod, ostani pri meni, zakaj glej, mrači se.* —

c) Mrači se v življenju, ko se bliža konec življenja. Blagor mu, ki je imel v teku svojega življenja Gospoda za tovariša na potu: takemu bo Gospod še posebno rad uslišal prošnjo: *ostani*

pri meni ob smrti uri. Pri sv. popotnici mu bo Gospod sam lomil kruh v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. —

In je šel noter. In sgodilo se je, ko je bil š njima pri misi, je vzel kruh in ga je posvetil in slomil in jima podal. In odprle so se jima oči in sta ga spoznala.

Iz teh besed vidimo, da učenca Gospodu nista ponudila le prenočišča, ampak tudi okrepčila z jedjo. Po njunem zgledu mora ravnati tudi kristjan, ko povabi Gospoda pod svojo streho v svetem obhajilu: ne samo stanovanje naj mu pripravi dostojno, ampak tudi hrano. Hrana, jed Gospodova pa je, kakor vemo iz evangelja (Jan. 4.36): *spolnovanje volje Očeta v nebesih*: pri kristjanu tedaj trdna volja, vse storiti, kar Bog zapoveduje, in opustiti, kar prepoveduje, in sicer dejanska volja, ki se kaže v čednostih. Čednosti, to so jed, to je kruh Gospodov, ki ga z dopadajenjem sprejme in blagoslovi, to je, obdari z zasluženjem in tako pomnoženega v podobi novih milosti nam nazaj daje.

Znameniti sv. očetje so mnenja (Avg., Krizost., Jeronim, Teofilakt, Beda), da je Gospod učencema posvetil in dal vžiti zakramentalni kruh, svoje presv. Rešnje Telo, kakor apostolom pri zadnji večerji.

In ko sta je savžila, so se jima oči odprle in sta ga spoznala. Ta čudežni pojav pa se v nekem smislu ponavlja vedno, ko kristjan vredno prejme sv. obhajilo. V sv. obhajilu se človek najtesneje združi s Kristusom; *ne jaz, ampak Kristus živi v meni*, je rekel sv. Pavel. To bivanje pa ni mrtvo, ampak delavno; kristjan živi s Kristusom, misli s Kristusom, spoznava s Kristusom: njegovo natorno spoznanje se je izpopolnilo v tem združenju s Kristusom. Ne raste li spoznavanje in tudi spolnovanje božje volje s pogostim prejetjem sv. obhajila? Ne vidimo li nad takimi, v prejemanju sv. zakramentov gorečimi kristjani, vse bolj živo vero, vse bolj trdno zaupanje v Boga in občudovanja vredno ljubezen do njega, ki se kaže na zunanje v ljubezni do bližnjega? V svetem obhajilu se dober kristjan uči spoznavati nečimernost sveta. — In nasprotno, mlačni kristjani, leni v prejemanju sv. zakramentov, kako spoznanje imajo o Bogu, o njegovih zapovedih, o svojih dolžnostih? Ali ne slabo, skrajno pomankljivo? To vidimo na njihovem nekrščanskem življenju. —

In jima je zginil izpred oči. In sta rekla medseboj: Ali ni bilo najino srce goreče v nama, ko je po poti govoril in nama pisma razlagal?

Sedaj še-le, ko sta bila zopet sama, sta se zavedla tega, kaj se je v njenem srcu godilo. Njuno srce je slutilo Gospoda, če ga tudi njuno oko ni spoznalo.

Ogenj tedaj v srcu, neka posebna gorečnost je znamenje milosti božje pričujočnosti. To sta učenca na sebi poskusila, to se ponavlja tudi nad nami, bodisi da smo dobri, ali pa slabi kristjani. Nismo li še nikoli čutili gorkote tega ognja pri molitvi, pri sv. zakramentih, pri božji besedi? In ta gorkota je dobrodejna, človeka dela srečnega, s samim seboj zadovoljnega.

Nasprotno pa v srcih trdovratnih grešnikov žge ta ogenj, to znamenje božje pričujočnosti neprijetno, jih dela nemirne, nezadovoljne. Pekoča vest je ta ogenj, pekoča vest je znamenje, da biva Bog, da srce ne more biti mirno, ako ne počiva v Bogu, kakor pravi sv. Avguštin. Kristjan, kateri ogenj gori danes v tvoji duši? Ogenj kot znamenje božje pričujočnosti v posvečujoči božji milosti? Ali pa morebiti ogenj pekoče vesti, zavrženja pred Bogom? Si li opravil že dobro velikonočno spoved, ali še odlašáš? Pazi, da jo ne odložiš tako daleč, da ti sploh ne zmanjka časa zanjo, ne samo časa do vnebohoda, ampak časa sploh tvojega življenja.

In sta vstala tisto uro in se vrnila v Jeruzalem in sta našla enajstere zbrane . . .

Glejte gorečnost obeh učencev: ne dolga pot nazaj, ne trudnost, tudi ne nevarnost, ki jima je pretila v Jeruzalemu kot učencema križanega, — drugi učenci z apostoli vred so se poskrili, — ju ni ovirala, da ne bi bila šla poročat jim, ker sta vedela za njihovo skrivališče, kaj se jima je prigodilo na potu.

Lahko si mislimo, kako veselje je nastalo, ko so navzoči spoznali iz njunih besed, da se žene niso zmotile, in da je Peter prav videl ter govoril z vstelim Gospodom. To veselje smo tudi mi okusili pri vstajenju svoje duše iz groba greha. Skrbimo, da je ohranimo, saj je čista vest vir vsega veselja. Gospoda Zveličarja pa prosimo, da naj ostane pri nas s svojo pomočjo in varstvom, kadar bi se znalo mračiti nam v duši in bi bila nevarnost zanjo. Pomoči nam ne bo odrekel, saj je sam obljubil: *Pridite k meni, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom poživil.* Amen.

P. J.

2. Naše duhovno vstajenje.

Kakor je Kristus vstal od mrtvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenju hodimo. Rim. 6, 4.

Prvi dan v osmini velikonočne nedelje je zapovedan praznik, da bi se toliko bolj spominjali v duhu sv. cerkve vstajenja Gospodovega od mrtvih, pa tudi našega vstajenja od greha. *Gospod je res vstal*, pravi današnji evangelij. *Kakor je Kristus vstal od mrtvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenju hodimo*, opominja sv. Pavel.

Žalibog pa, da premnogi kristjani ne vstanejo tako resnično, kakor Kristus, iz groba grehov, ampak tako navidezno, le v prikazni, kakor je vstal prerok Samuel, ali pa tako nestanovitno, povračljivo, kakor evangeljski Lazar, ali tako po sili, kakor bodo vstali pogubljeni sodnji dan. Kako vse to mislim, pojasnim vam v današnji pridigi.

Torej: Kakšno bodi naše duhovno vstajenje, o tem me sedaj prav pazno poslušajte.

Da vidimo, kakšno bodi naše duhovno vstajenje, pogledajmo poprej, kakšno ne sme biti.

1. Mi ne smemo vstati tako na videz, kakor prerok Samuel. Vstajenje preroka Samuela, oziroma njegova prikazen, vam utegne biti čisto neznano. Zato vam popišem natančnejše ta dogodek iz I. b. Kraljev.

Izraelci so imeli zelo nevarnega sovražnika v Filistejcih. Kralj Savel vpraša, ko se ta sovražnik spet pripravlja na boj, Boga za svēt v tej sili, a ne dobi odgovora. Nato gre k vedeževavki v Endor ter zahteva od nje, naj mu pokliče mrtvega preroka Samuela, da on pove, kaj treba storiti. Savel pa je bil poprej spravil iz dežele vse vražarje in vedeže, zapretivši jim smrtno kazen. Zato žena Savlu noče izpolniti želje, dasi jej obljubi, da ne bo kaznovana. Vendar se na božje pripuščanje res prikaže Samuel, ter naznani Savlu, da ga je Bog zapustil, da bode dal njegovo kraljestvo Davidu, da bodo Filistejci premagali Izraelce, in da bo Savel drugi dan že mrtev. Sv. pismo nam pove, da je vedeževavka, vprašana, kaj je videla, rekla Savlu: „Bogove sem videla vstajati iz zemlje.“ To se pravi moža božjega. In on je

rekel: „Kakšna je njegova podoba?“ In ona je rekla: „Star mož je prišel gori, ki je s plaščem ogrnjen.“ (I. Kr, 28.)

Razlagavci sv. pisma zelo trdijo, da tu ni resnično vstal prerok Samuel, ampak si je le privzel navidezno telo, ter po božjem pripuščenju se prikazal Savlu in vedeževavki ter napovedal Savlu te grozne nesreče.

Pa kakor je rekla vedeževavka, da je videla bogove, svetega moža vstajati iz groba, tako bi tudi ozir velikonočne spovedi mogel trditi marsikateri spovednik in dušni pastir, da je bilo videti svetega moža, sveto ženo, svetega mladeniča, sveto deklico vstajati iz grobov njih grehov, sploh kristjane, katerih obraz, obnašanje, molitev, zunanja ponižnost je kazala na nekaj pobožnega, svetega, kristjane, o katerih se je dozdevalo, da so po želji apostola Petra postali zares *božje ljudstvo*. (I. Petr. 2, 10.) Toda pogledjmo jih natančneje! Kakšni so? Stari človek je prišel iz groba, kakor tam iz groba Samuelovega „star mož“. Takih vstajenje iz groba grehov je le na videz, le zunanje. Stari mož pride ven, „ki je s plaščem ogrnjen“, s plaščem hinavščine, s plaščem lažnjive pokore, s plaščem, ki je prav podoben železni srajci starih slabih navad, kakor piše sv. Avguštin. Vstal je le navidezno, in s tem sebe, spovednika, sv. cerkev motil; ni pa zmotil enega, tistega ni premotil, *ki pregleduje srca in obisti* (ps. 7, 10.) — vsevednega Boga. Namestu, da bi si bil vzel egiptovskega Jožefa v zgled, kateri je popustil plašč v roki nesramne zapeljivke, pa je obdržal grešnik še plašč starih grešnih navad. Zato pa so taki ljudje tudi vedno enaki, od ene spovedi do druge, od enega leta do drugega. In morda celo zamolči ali zmanjša tak grešnik kak greh, in v takem stanu se predrzne pristopiti k sv. obhajilu!

Takim pač velja beseda evangeljskega gospodarja: *Poberite ljulko, in jo povežite v snopke, da se seže.* (Mat. 13, 30.) Zakaj pa na ogenj ž njo, saj bi bilo dovolj, poruvati jo in proč vreči? Tako kazni zasluži ljulka, ker pšenici jemlje vlago, dobro zemljo, in se na škodo pšenice in pridnih ljudi razrašča. Zato je to podoba tistih grešnikov, kateri milost sv. zakramentov zlorabijo, namestu, da bi se s pomočjo sv. zakramentov poboljšali.

2. Druge vrste kristjani vstanejo od mrtvih z Lazarjem, ki je s pet umrl potem, ko ga je bil Gospod Jezus oživil na prošnjo Magdalene in Marte.

Evangelist piše: *In kateri je bil umrl, je sdajci ven prišel, povezan na rokah in nogah s povoji, in njegov obraz je bil*

v prt savit. (Jan. 11, 44.) Mrliške vezi je imel obujeni Lazar še na sebi. Ali se pa mar ne kaže nekaj podobnega na mnogih spokornikih sedanjih dni? Nekaterih vezi se sicer oprosté, pa le tistih, katerih pretrgati ni posebno težko. Nočejo se pa oprostiti tistih vezi, s katerimi vred bi si takorekoč srce potegnili iz telesa, n. pr., da bi opustili pregrešno znanje, nesramno zvezo, odrekli se kakemu krivičnemu dobičku, odložili grdo navado pijanosti, surove kletvine, opravljivosti, katere strasti in navade jih že več let drže povezane. Semkaj spadajo tisti katoličani, kateri se sicer dobro pripravijo za zakrament sv. pokore, se natančno obtožijo svojih grehov, naznanijo tudi kes in trdni sklep spovedniku, toda, ko pride spet nevarna skušnjava ali grešna priložnost in stara družčina, obrnejo hrbet Kristusu, ter padejo spet v stari grob privajenih grehov, kakor je Lazar čez nekaj let spet legel v grob.

Kolika nesreča! Povračljivi grehi so nevarnejši in grši, kot prvi. Grešnik namreč s tem pokaže še večjo nehvaležnost do Boga, ki mu je bil že enkrat podaril svatovsko oblačilo milosti božje, pa jo je malomarno zamazal, da, še več, celo raztrgal z novim smrtnim grehom. Povračljivi grešnik postane s tem tudi grdo nezvest Jezusu Kristusu. Sklenil je bil ž njim prijateljsko zvezo obljubivši mu, da se hoče resnično poboljšati. „Ko zapustiš postavo Gospodovo ter uideš pod zastavo satanovo, storiš se krivega najgrše nezvestobe“, pravi sv. Anton Padov. Nezvestoba pa se že pri zemeljskih kraljih kaznuje najostreje.

3. So pa tudi taki med kristjani, katerih velikonočno vstajenje je podobno vstajenju zavržениh sodnji dan. *Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi.* (I. Kor. 15, 51.) Vstati bo moral vsakdo na trobento angelovo. Toda povelčan ne bo vsakdo ter upodobljen častitljivemu telesu od mrtvih vstalega Zveličarja. V božjih očeh ostane tak mrtev, četudi je vstal. Oj, koliko neštevilno jih bo takrat, ki bi rajši še ostali v grobeh v svoji trohnobi, ko bi le smeli in mogli!

Koliko pa je tudi sedaj katoliških kristjanov, kateri bi na vstajenje niti ne mislili, ko bi jih v njih trohnobi nihče ne motil. Žalostno je, pa resnično, da imajo taki prisiljeno velikonoč, njih duša si je ni prav nič želela, še ustrašijo se, ko se oznani čas velikonočne spovedi. Z lepa jih kaka reč tako ne skrbi, kakor k spovedi iti. (No, kar je prav pravih zanikernežev, tisti gredó šele po veliki noči, bolj proti prazniku vnebohoda Gospodovega, ko jim že tudi radovedni kobilar ne dá več miru.)

Take vrste grešniki gredo k spovedi zavoljo domačih, ki ne dajo pokoja, gredó k spovedi, ker tudi drugi gredó, ali gredó zavoljo listka, da se morejo ž njim kot vstali skazati pred svojim župnikom. Pri nekaterih k temu kolikortoliko pripomore tudi četrta cerkvena zapoved, in kak ostreji pridigarjev opomin po božji milosti; toda oni ostanejo na duši mrtvi v božjih očeh, tacih *greh ostane*. (Jan. 9, 41.) Mrtev ostane tisti maščevalni človek, kateri je sicer obljubil, da se spravi s svojim bližnjim, ki ga je hudo razžalil s svojim obrekljivim jezikom, a se po spovedi za to obljubo ne zmeni. Mrtev ostane oni lakomnik, kateri se še ne zmeni po spovedi, da bi krivično blago povrnil, ako ravno je to pri spovedi obljubil. Mrtev ostane oni nečistnik, kateri ni hotel poboljšanja niti obljubiti spovedniku na mestu božjem. Mrtvi ostanejo vsi tisti, kateri so opravili velikonočno spoved tako leno, tako zanikerno, da se jim ni ljubilo, ne svoje vesti dobro izprašati, ne števila smrtnih grehov premisliti, ne razžaljenja božjega k srcu si gnati, ne zares trdnega sklepa obuditi. Mrtvi ostanejo, ker se nočejo varovati bližnje grešne priložnosti, ne rabiti sredstev, nasvetovanih v spovednici, da bi zares vstali iz groba grešne trohnobe.

O, da bi se jaz le motil! Da bi le o nobenem grešniku iz naše fare ne veljale te tri primere, da bi iz naše fare le nobeden ne vstal iz groba grehov tako navidezno kot je v podobi naznanjeno v prikazni Samuelovi, ali tako nestalno, kakor vidimo v vstajenju Lazarjevem, ali kakor bodo prisiljeni o vstali pogubljeni sodnji dan, ampak, da bi vsak vstal kakor Kristus!

4. Naš Gospod Jezus Kristus je vstal popolnoma in za vselej. Apostol piše: *Kristus, ko je vstal od mrtvih, več ne umrje: smrt več ne bo čez njega gospodovala*. (Rim. 6, 9.) Tako mora biti tudi naše vstajenje. *Kakor je Kristus vstal od mrtvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mi hodimo v novem življenju*. Ravno tam piše apostol: *Ako smo umrli s Kristusom, verujemo, da bomo tudi živeli s Kristusom vred*. (Rim. 6, 8.) Umreti — to besedo treba umeti tu v duhovnem pomenu, t. j. *da bi več ne služili grehu*, kakor ondi razlaga sv. Pavel. (Rim. 6, 6.) Pravo duhovno vstajenje po zgledu Kristusovem se mora spoznati na spremembi človekovi zunanaj in znotraj.

Naš Gospod Jezus Kristus se je pred vstajenjem kazal ljudem kot človek, po vstajenju pa skoraj le kot Bog, a tudi to le malokrat.

Postavil se je v tak stan, da se na njem ni moglo zaznati skoraj nič človeškega.

Podobnost, ki jo je imel poprej z grešniki, je izginila, in zato ga po vstajenju noben evangelist več ne imenuje *Sina človekovega*. Izginila je podoba hlapca, ki ga je storila enakega drugim ljudem, sedaj je ves drugačen. Znotraj je delovala božja narava, in na zunaj se je kazalo vse duhovno, kar je bilo poprej zemeljsko - telesnega. Čisto, svetlo, naglo, nezmožno trpeti, ne umrljivo je bilo sedaj telo Gospodovo. Prikazoval se je apostolom in drugim, da so se mogli popolnoma prepričati o njegovem vstajenju. Zato je kakor v imenu vseh apostolov zapisal sv. Pavel besede: *Ako smo poznali Kristusa po mesu, ga sedaj več tako ne poznamo.* (II. Kor. 5, 16.) Tudi po vstajenju je imel Jezus ravno tisto meso, toda slabosti mesa ne več. Mrtvaške prte in vezi je popustil Jezus v grobu.

Tudi na pravem kristjanu se mora kazati, *da je res vstal* iz groba grehov in ne tako negotovo, da bi se o njem moralo reči, kar sta rekla oba učenca Jezusu, preden „sta ga spoznala“: *Pravijo, da živi.*

Na zunaj se mora kazati tako, da se o spreobrnjenem grešniku more reči: „Mi ne poznamo več tega človeka takega, kot je bil prej; tako se je spremenil, odložil je prte grešnih strasti in nevarnih priložnosti za vselej; kamen od duri groba prejšnjih grešnih navad je pri njem odvaljen za vselej.“

Na znotraj potem živi tak kristjan sveto življenje milosti, katera naš um razsvetljuje za vse pravo ter nagiblje voljo k dobremu, odteguje pa jo od hudega, ter mu daje moč, stanovitno se ustavljati grehu ter čedalje bolj hrepeneti po krščanski popolnosti.

O takih se more reči z apostolom: *Ako je kdo v Kristusu nova stvar, je staro prešlo.* (II. Kor. 5, 17.) Zares, tak je vstal in ga ni tukaj (Mark. 16, 6.); njegovih grehov ni več in jih tudi ne bo več nikdar. Tak katoličan ne obhaja velike noči v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih kruhkih čistosti in resnice. (I. Kor. 5, 8.)

Oj, da bi pač tako tudi bilo! Le pogumno, kristjan! Če z milostjo božjo pridno sodeluješ, premagal boš vse težave. Le zvesto spolnuj, kar si obljubil pri velikonočni spovedi. Plačilo tvoje bo že na tem svetu mirna vest in pravo notranje veselje, in ne bode se ti treba bati ne smrti, ne sodbe božje, ne nesrečne

večnosti, saj imaš v Kristusovem vstajenju obljubo in zagotovilo častitljivega vstajenja, če vstaneš sedaj iz groba grehov po njegovi predpodobi, in ne, kakor bodo vstali zavrženci sodnji dan ali kakor je vstal Lazar ali Samuel.

Sklenem s trojnim opominom apostolovim: *Kakor je Kristus vstal od mrtvih po veličastvu Očetovem, tako tudi mi v novem življenju hodimo. In ako ste vstali s Kristusom, iščite, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji; hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne po tem, kar je na zemlji.* (Kol. 3, 1.) *Zato mislite, da ste grehu odmrli, živite pa v Bogu, Kristusu Jezusu Gospodu našem.* (Rim. 6, 11) Amen.

Val. Bernik.

Bela nedelja.

1. Zakaj ni miru med nami.

Jezus je v sredo med nje stopil
in rekel: Mir vam bodi! Jan. 20, 19.

Ko je naš Gospod razposlal po svetu 72 učencev, jim je rekel: *V katerokoli hišo pridete, recite najpoprej: Mir bodi ti hiši! In ako je tam otrok miru, bo počival nad njim vaš mir; ako pa ne, se bo k vam povrnil.* (Luk. 10, 5, 6.) K nam minule velikonočne praznike ni prišel samo kak učenec Jezusov, marveč Jezus sam, tisti, ki je govoril: *Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga svet daje, vam ga jaz dam.* (Jan. 14, 27.) Ali bomo mi pač miru vredni?

Ker se večkrat pojavlja med nami sovraštvo in zavist in škodoželjnost, opravljanje in obrekovanje, pečati se hočemo danes z vzroki, zakaj doslej ni miru med nami, in sicer

- I. zakaj ni miru med možmi in ženami;
- II. zakaj ni miru med „starimi“ in „mladimi“;
- III. zakaj ni miru med sosedi;
- IV. zakaj ni miru med fanti.

Sv. pismo pravi: *Drži se miru in teci sa njim!* (Ps. 33, 15.) In Gospod je govoril: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani.* Pa če je mir toliko dobro, zakaj je med nami toliko zamrz, toliko zavisti, toliko škodoželjnosti?

Splošen vzrok je ta, da ne živimo po zapovedih božjih. *Utinam atendisses mandata mea, facta fuisset sicut flumen pax tua.* (Iz. 48, 18.) Na to pozabimo, da naš Gospod tirja, da si ne delamo med seboj krivic, in da se ljubimo med seboj. Kjer je Bog, tam je ljubezen; kjer je ljubezen, tam je mir; in kjer je mir, tam je blagoslov božji. Boga ni med nami, zato ni krščanske ljubezni in zato ni miru. *Kdor pravi, da ljubi Boga, pa sovraši svojega brata, je lažnjivec,* pravi sveti apostol Janez.

I. Možje in žene! sedaj bote skoro vedeli, kaj je glavni vzrok, ako nimate edinosti med seboj. Zato ni edinosti, ker se ena ali druga zapoved božja ne spolnuje, ali se za eno ali drugo čednost premalo trudite. Če je katera reč važna, važna je gotovo ta, da se mož in žena zastopita. *Hiša sama sofer sebe razdeljena, bo rasdejana.*

Da pa te zastopnosti manjka, kriv je ali mož ali pa je kriva žena ali pa sta večinoma kriva o b a. Studenec nemirov je tam, kjer se je zakon nepremišljeno sklenil; ali pa je mož surov in divje jeze v svojem obnašanju; ali če je mož pijanec, zapravljivec, neskrben gospodar ali celo nezvest zakonski mož. Oh, možje, prosim vas, nikar ne žalite svojih žen! Bodite ob pravem času doma, ne prihajajte domu pijani, vsaj dobro veste, da potem smete prepir in kreg pričakovati. Kolik odgovor bodo dajali zanikrni gospodarji! Če veste, da se hitro upijanite, držite se trdno določene mere, in izogibajte se tacih družčin, kjer je priložnost popivanju. Človek prej pijanec postane kakor misli. Ljubite tudi svoje otročiče in pomislite, da njim dajete hudo pohujšanje, kedar ste pijani.

Križ pa ima mož z ženo, če je premalo skrbna, pridna in premalo varčna gospodinja. Trmasta, svojeglavna, jezična ženska vedno prepir vnema.

Poslušajte, kaj piše sv. Avguštin o svoji materi sv. Moniki: „Poslušala je moža kot svojega gospoda, z namenom, da bi ga Kristusu pridobila. Zato mu je vedno o Kristusu govorila, pa več s svojim življenjem kakor s svojimi besedami, tako, da jo je mož spoštoval in ljubil. Njegove napake je prenašala s toliko krotkostjo, da mu jih nikdar ni očitala, ker je vedno upala, da se ga Bog usmili. On je bil sicer dober, pa silno nagel in jezovit mož. Vstavljala se mu ni nikdar niti z najmanjšo besedico. Šele, ko se je pomiril, je povedala, zakaj je to ali ono storila. Če so se druge žene pritoževale, da možje grdo z njimi ravnaajo, jim je odgovorila: To pripišite svojim jezikom; ali ne veste, da ste pri poroki obljubile, da bote možu podložne.“

II. Zakaj ni miru med „starimi“ in „mladimi“?

Kako lepo je, če „stari“ in „mladi“ živijo v miru med seboj! A skušnija uči, da med tastom in zetom, med taščo in sinaho, med očetom in sinom tako rado kaj navskriž pride.

Krščanski gospodar premisli te-le reči:

1. „Stari oče“ in „stara mati“ sta prej morda veliko let gospodarila na hiši. S svojim trudom sta tudi pomnožila vaše premoženje. Bodi jima torej hvaležen! Če sta prej ukazovala na domu, je sedaj pač bridko, če ju imate za „metlo“. Spomni se, da se zna tudi s teboj tako goditi. Staremu človeku posebno dobro dene, če se mu prizna njegov trud in njegovo delo. Vse v nič devati, to peče in žali.

2. Tvoji „stari“ so najbrže res stari. Star človek je pa velik siromak na svetu. Otrok ima mater in očeta, ki skrbita zanj in mu privoščita, če bi mu družega ne mogla dati, vsaj lepo besedo. Starega človeka pa velikrat vse pisano gleda, in zgodi se celo, da staremu očetu lastni njegov sin — „mladi“ gospodar smrti prosi. Star človek je sam sebi v nadlogo; naduha ga muči, ponoči spati ne more, zebe ga, jesti ne more vsega od kraja, delati ne. Ali ni tedaj vreden že vsak star človek svojega usmiljenja in spoštovanja? Koliko bolj pa še tvoj „stari oče“ ali „stara mati“!

3. Ti imaš pod streho lastnega očeta in lastno mater. Dobro veš, kaj tirja četrta božja zapoved. *Sin* — govori sv. pismo — *podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenju, in ako mu pamet peša, mu prizanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči.* (Sir. 3. 14, 13.)

4. Prevdari grozno pohujšanje, katero daješ ti svojim otrokom, če ti vpričo njih psuješ in grdo ravnaš z očetom in materjo. To se ti utegne vračevati in blagoslov božji od hiše odgnati. — Nikakor nočemo trditi, da je vsega zmeraj kriv le mladi gospodar ali nevesta. Tudi „stari očetje“ včasih s svojim vedenjem ne delajo časti svoji sivi glavi in „stare matere“ imajo večkrat jezik kakor kače. „Mlada“ jim nobene reči prav ne naredi; ona ne zna ne skuhati, ne kruha speči, ne v kuhinji se obrniti. Dokler ni k hiši prišla, je bila zlata, češ, ta bo za nas; ko pa je k hiši prišla, ni noben las več pošten na nji. Tu ne kaže družega kakor trpeti, molčati, v krotkosti se vaditi, in tiho s Kristusom svoj križ nositi. Star človek se nerad vkloni, in ne gre tudi, da bi bil pokoren mlajšim.

5. Da ne bo prišlo med vami do prepиров, varujte se skrbno vsaktere najmanjše krivice. Gospodar, ne odrekaj starišem ne veljave in ne spoštovanja, pa tudi ne hrane in obleke. „Vžitek“, kateri so si stari izvolili, pošteno in o svojem času odrajtaj; če ne moreš, vsaj prosí, da počakajo. Najlepše je, da skupaj jeste in skupaj delate in tako drug drugemu greste na roko.

6. Velikrat je „stari oče“ kriv, da se v hiši ne razumejo, ker je naredil krivično oporoko ali pa še celo zamolčal dolgove. Nekaterim otrokom je zapisal neprimerno visoke dote, druge pa je prezrl; sebi je izgovoril najboljše njive, sinu je prepustil dolgove. Potem ni čuda, če ni ljubezni v hiši. In potem, ko se je bil dom izročil, nimajo „stari“ in bratje in sestre nobenega usmiljenja z mladim gospodarjem.

7. Ako je mlada nevesta prav ohola, da hoče vse po svoje prevrniti po hiši, ali pa skopa, da „starim“ vsak grizljeje kruha preočita in jim v bolezni nič ne postreže ali pa le z godrnjanjem postreže; ali pa togotna, da v enomer razsaja — potem sta stara mati in stari oče reveža pri hiši. Marsikaka nevesta zna še jako malo, ko pride k hiši. Kaj pa hoče posebnega 20 letno dekle znati, vzlasti, če ni imela dobre vzgoje? Torej učiti se, za svet vprašati ... to ni nobena sramota.

8. Nazadnje naj nikar „mladi“ ne govorijo, da jim pri delu nič ne pomagajo. O, le verjemite, „stari“ vam pri hiši veliko storijo. Ko greste v cerkev, imate zanesljive varuhe doma, otroke vam varujejo, otroke moliti učijo, in sploh molijo za vas in vso hišo.

9. „Stari“ naj pa tudi prevdarijo, da sedaj nimajo več tacih skrbi in dolžnosti, kakor prej, pa tudi tacih pravic ne. Tiste oblasti ne morejo več imeti v hiši kakor tedaj, ko so še bili gospodarji. Pa star človek se mora pripraviti na to, da ga bo s časom vsê zapustilo, posvetna veljava in prvotna čast in premoženje. To ga uči, da tembolj misli na svojo dušo in na večnost. V starosti se oglasijo razni križi — če v življenju prej nikdar vse prav ni bilo, kako bi moglo vse po njegovi želji iti na stara leta. Vendar je vse to trpljenje le majhno v primeri s trpljenjem v vicah, ali celo s trpljenjem v peklu.

10. Vsem gospodarjem in gospodinjam, pa tudi vsem „starim očetom“ in „starim materam“, ki se ne morejo razumeti med seboj, stavljal bi le še to vprašanje: Kaj je naš namen? Naš namen je, da pridete v nebesa. Ali se bote mar v nebesih kregali? O prizadevajte se in zatajajte se, da bote med seboj prizanesljivi, da bote mogli enkrat sladek mir v nebesih uživati.

III. Zakaj ni miru med sosedi?

Pozabi se na tisti rék starega Tobija: *Kar ti nočeš, da tebi drugi storijo, tudi ti drugim ne stori.* Sv. pismo pravi: *Pravičnost in ljubezen sta podlaga miru.* Čut pravičnosti se je pa marsikje zgubil.

1. Bodite pravični kar se premoženja tiče. Vsakemu dati, pustiti in opraviti, kar mu gre. Če voziš po tujem svetu, škodo delaš po vrtih, gozdih, veš dobro, da tega nihče ne bo rad imel. To dela prepire, tožbe itd.

2. Ne dotikaj se časti in dobrega imena bližnjega!

Tukaj se ravno pri nas mnogo greši z lažjo, natolcevanjem, opravljanjem, obrekovanjem, predrzno sodbo, podpihovanjem in zasmehovanjem. Mnogo ljudi je pri nas v fari, ki tako lahko-miselno lažejo; še mar jim ni, če se zlažejo. Izmišljujejo se na celem lažnjivih reči, ali pa resnično napako tako povečujejo, da iz komarja slona naredijo. Človek se kar čudi včasih, kako je moglo tako govorjenje nastati. Najbolj izpridena srca pa razodevajo tisti, ki pošiljajo drugim pisma brez podpisa, pisma polna ostudnih kletvin in psov, s tem namenom, da bi se nad njimi znosili ali jih počrnili. To so prav satanski ljudje, ki so s svojim podpihovanjem in zasramovanjem provzročili obilo natolcevanja in sumničenja in prepиров po fari. Vprašal bi tiste zakotnike, ki iz zasede mečejo blato na bližnjega, čemu to delate? Ali imate pravico za to? *Preljubi, ne delajte si pravice sami, ampak dajte prostor jezi božji. Bogu gre maščevanje,* — tako opominja sv. Pavel. Ali bote mar koga poboljšali, če ga preklinjate. Res je to, da so nerodnosti med nami, da imajo posamezniki svoje napake, pa, ako hudiča s hudičem izganjaš, ti ni mar p o b o l j - š a n j e, marveč le m a š č e v a n j e. Sicer pa morda tudi tebi veljajo besede Gospodove: *Hinavec, kaj vidiš pesdir v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne vidiš.*

Ker so grehi zoper osmo božjo zapoved tako pogostni, zato povejmo še par besedi sv. Frančiška Saleškega.

„Le lene duše, ki se same s seboj ne pečajo mnogo, obirajo dejanja družih.“

Ravno isti svetnik pravi, da smemo slabo o drugih govoriti le s strahom. Posebno pa ta svetnik obsoja zasmehovanje: „Najgrša lastnost človekova je, ako je zasmehovalec. Bog posebno sovraži to pregreho in jo kaznuje včasih na strašen način.“ — Naj si to zapomnijo tisti in tiste, ki imajo takoj pripravljene

ostudne besede na jeziku, da jih vržejo bližnjemu v obraz ali hrbet. Skušnja potrjuje, da se to rado maščuje.

Pristaviti pa moramo, da nekateri ljudje resnico imenujejo obrekovanje, če jim resnica ni ljuba. Tudi moramo pristaviti, da imajo farani dolžnost, če se kod v fari godi kaj pregrešnega, ali je kaka nevarnost za greh, to povedati svojemu dušnemu pastirju; on ima veljavo, oblast in dolžnost nerodneže posvariti. Če pa kaj tacega razodenete, povejte raje manj kakor več in ne zato, da bi koga počrnili, marveč zato, da bi se greh ne delal. Ako pa molčite, ste krivi tujega greha.

Slabih ljudi je navada — pristavlja sv. Frančišek Saleški — se pečati z rečmi tujih ljudi; tisti pa, ki so postavljeni čez hiše ali cele okolice, imajo eno največjih dolžnosti, ki jih strogo na vesti veže, imeti čuječe oko nad svojimi podložniki.

IV. Z a k a j n i m i r u m e d f a n t i .

Kaj je vzrok razprtijam med odraslimi in mladeniči?

Odkod prihaja to, da se zgodi tuintam celo uboj?

1. Glavni vzrok je pomanjkanje s t r a h u b o ž j e g a . Pozabi se do cela, da Bog prepoveduje maščevalnost, jezo, sovraštvo itd. Nekateri mladenič je tako trdovraten, da se ga ne prime nobena beseda, ne lepa, ne grda; noben opomin in nobena prošnja... Bog tako trdovratnost nekaj časa gleda, potem pa pripusti kazen.

Drugi vzroki so še: Popivanje ob nedeljah in praznikih, ponočevanje, nekatere neumne fantovske navade, zaplečevanje, kropljenje mrličev, sploh slabe družčine in slednjič slaba vzgoja in potuha nekaterih staršev, katerim še mar ni, če otroci greh delajo in Boga žalijo.

Imamo dovolj žalostnih vzgledov, kako daleč zaide v majhnem času mladenič, ki se ne izogiba izpridene tovaršije. Res je, da marsikoga mika skušnjava, da se mu posmehujejo tovariši, če za njimi ne potegne. Pa kdor je v dobrem utrjen, se bo znal izogniti in se spomnil besedi: *Kdor mene spozna pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim očetom, ki je v nebesih.*

To pa je smaga, ki premaga svet, naša vera — so besede današnjega berila. Živa vera bo premagala razne strasti in skušnjave. To se bo pa zgodilo le tedaj, če verujemo, da je Kristus Sin božji. V tem bomo našli moč, da se bomo hudemu ustavili in vse prepire preprečili. Amen. J Mikš.

2. Zakaj sv. pismo govori o napakah svetih ljudi?

Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebļjev, in ne denem svojega prsta v rane žebļjev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bodem veroval. (Jan. 20, 25.)

Današnji sv. evangelij govori o dveh prikaznih Kristusovih po njegovem vstajenju. Ko se je bil prvokrat na večer svojega vstajenja učencem prikazal pri zaprtih vratih, so se ustrašili te njegove prikazni. Kristus pa jih ljubeznjivo nagovori in pozdravi z besedami: *Mir vam bodi!* — Nato jim pokaže svoje rane na nogah in na rokah, da jih popolno prepriča o svojem vstajenju. Potem dihne vanje in jim reče: *Prejmite sv. Duha; katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih bote sadržali, so jim sadržani.* S tem jim je izročil oblast skesanim grešnikom grehe odpuščati, ali z drugimi besedami: Postavil je na večer velikonočne nedelje zakrament sv. pokore.

Pri tej priložnosti pa apostola Tomaža ni bilo pri njih, temuč drugi učenci so mu povedali, da so videli Gospoda; a Tomaž njih besedam ni hotel verjeti, dokler se sam o njegovem vstajenju ne bode popolnem prepričal, dokler ne bode videl na njegovih rokah znamenj žebļjev, in ne bode dejal svojega prsta v rane žebļjev in dokler ne bode položil svoje roke v njegovo stran. — Čez osem dni torej, na današnje nedeljo, se prikaže Jezus zopet svojim učencem, in tudi nevernega Tomaža prepriča o svojem resničnem vstajenju, da Tomaž ves osramočen zaradi svoje nevere vpričo vseh drugih zakliče in spoznava: *Moj Gospod in moj Bog!* Ako pa to Tomaževo nevero preišljamo, se nam lahko čudno dozdeva, zakaj da sv. pismo takih človeških slabosti omenja, ker se marsikateremu zde v pohujšanje in v nečast sv. možem. Zato premislimo danes, kaj da sv. evangelij s tem name-rava, ako nam pripoveduje slabosti in napake svetih ljudi!

Na veliko krajih sv. pisma je brati, kako da je Bog vselej pripravljen, skesane grešnike milostno sprejeti in jim vse njih zadolženje odpustiti. *Kakor se oče usmiljuje svojih otrok, tako se Gospod usmiljuje teh, kateri se ga boje, ker ve, kakšne stvari da smo, da smo prah in pepel,* pravi David. (102, 103, 13. 14.) In zopet govori: *Večje kakor nebesa je njegovo usmiljenje in*

resnica njegova sega nad oblake. (107, 35.) Po preroku Ecehielu pravi: *Spreobrnite se ter delajte pokoro za vse svoje hudobije, in hudobija vam ne bo v pogubljenje.* (18, 30.) Kristus sam zopet pripoveduje v priliki o zgubljenem Sinu, s kolikim veseljem da ga je oče sprejel, ko se je spokorjen in poboljšan k njemu povrnil, in drugod zatrjuje, da se celo angeli v nebesih veselé nad spokorjenim grešnikom bolj nego nad 99 pravičnimi, kateri pokore ne potrebujejo. — Če je pa temu tako, zakaj pa vendar le sv. pismo grehov taci^h osob omenja, ki so se spokorili in pri Bogu dosegli odpuščenje? Jim li sv. pismo ne dela krivice, ako njih pregrehe na Jan vleče, katere jim je Bog sam izbrisal? Zakaj n. pr. sveto pismo pripoveduje o Davidovem prešestvu in umoru? Zakaj pripoveduje o grehⁱh sv. Magdalene, o padcu in zatajenju sv. Petra, o nejeveri Tomaževi itd. Saj je vendar David sto in stokrat svoj greh obžaloval, noč in dan na golih tleh ležal brez spanja in solze pretakal; saj je Marija Magdalena s solzami pokore in prevelike ljubezni prejela zagotovilo, da jej je veliko odpuščenega, ker je veliko ljubila; saj je Peter nad svojim padcem bridko se razjokal in poleg ustnega izročila jokal vse svoje žive dni, kolikokrat je le petelina videl, ki ga je njegovega zatajevanja spomnil, in Tomaž je bil potem tem trdnejši v veri, čim bolj se je o Kristusovem vstajenju osobno prepričal in mu je pred vsemi učenci spoznanje dal, da je v resnici od smrti vstali njegov Bog in Gospod? Da pa sv. pismo vendar le o teh pregrehah govori, godi se po besedah sv. Avguština zategadelj, kar je sv. pismo enako lepemu svetlemu ogledalu, ki se nobenemu ne laska, temuč slehernemu čisto in nepokvarjeno resnico kaže; v^zlasti pa stori to

1. iz tega namena, da bi božjo usmiljenost nad grešniki hvalili in častili, zakaj po takih prigodbah se nam kažejo čudovita pota, po katerih je Bog iskal izgubljenih ovčic in nazaj pripeljal na pravo pot. Zategadelj je bilo veliko svetnikov, ki svojih napak in pregreh niso prikrivali, temuč si mislili, da po njih osramotenju se božja čast v tem večji luči pokaže in vsemu svetu razodene. Tako n. pr. sv. apostol Pavel o sebi piše: *Resničen nauk je in vsega sprejetja vreden, da je Kristus Jezus prišel na ta svet grešnike zveličat, med katerimi sem jaz prvi. Ali zato sem usmiljenje dosegel, da bi nad menoj prvim pokazal Kristus Jezus vso potrpežljivost v pouk njim, kateri bodo verovali vanj, v večno življenje.* (I. Tim. 1, 16, 17.) In kake grehe je Pavel storil? On sam

pravi: *Bil sem poprej preklinjevalec in zasmehovalec* (I. 1, 13) In Korinčanom pravi: *Poslednjič za vsemi se je prikasal tudi meni kakor negodniku; zakaj jaz sem najmanjši apostolov, in nisem vreden apostol imenovan biti, ker sem preganjal cerkev božjo.* (I. 15, 8. 9.) Sv. Pavel se imenuje negodnika, to je takega, ki pred časom na svet pride, in ima zato tako malo pravice, imenovati se apostola, kakor negoden sad ni vreden, da bi se ohranil. Po teh zgledih tudi sv. Avguštin napak, zmot in grehov svoje mladosti ni prikrival, katerih se je pred svojim spreobrnjenjem krivega storil, ampak je cele bukve o njih svetu zapustil. To pa je storil, kakor pravi, iz tega namena, da bi se božje usmiljenje, katero je bilo nad njim razodeto, vsemu svetu pokazalo, hvalilo in čistilo.

2. Sv. pismo o slabostih in pregrehab nekaterih svetnikov govori iz tega namena, da bi nihče na svojo čednost in stanovitnost preveč ne zaupal. Zakaj če so svetniki padali, kdo izmed nas bi si bil pred padcem svest? Zato opominja sv. Pavel: *Kdor stoji, gleda naj, da ne pade.* (I. Kor. 10, 12.) Iz tega namena nam sv. pismo pred oči postavlja Petrovo trikratno zatajenje in trdovratno nevero Tomaževo, da bi spoznali, kako smo slabi in omahljivi; zakaj če se predrznemo katerikrat z Davidom reči: *Vekomaj ne bom omahoval,* kmalu nam Gospod, kakor Davidu pokaže, da moramo ž njim spoznati in reči: *Komaj si, o Gospod, od mene obrnil svoje obličje, vže sem bil v smotah.* (29, 7, 8.) Tako je bilo s Petrom. Malo pred svojim trpljenjem je rekel Kristus svojim učencem: *Nocojšnjo noč se bode vsi nad menoj pohujšali.* (Mat. 26, 31) Peter pa se je rotil: *Če se vsi pohujšajo nad teboj, jaz se ne bom pohujšal nikdar. Če mi je tudi umreti s teboj, jaz te ne bom zatajil.* (26, 33. 35.) Temu rotenju nasproti kdo bi si bil mogel misliti, da bode Petrova ljubezen do svojega mojstra katerikrat omrznila? Pa vže malo ur potem se je prestrašil, ne vojakov, hlapcev in biričev, ampak preproste dekcle, da je svojega božjega mojstra in Gospoda trikrat zaporedoma zatajil. — Ko ste Lazarjevi sestri, Marija Magdalena in Marta, Jezusu sporočili o njegovi smrti, je rekel Jezus svojim učencem: *Pojdimo zopet v Judejo!* Njegovi učenci pa so mu to odsvetovali rekoč: *Mojster, že ravno kar so te hoteli Judje kamenjati, pa vže zopet hočeš tje iti?* Tomaž pa je bojzljivcem hotel srčnost dati, in pravi: *Pojdimo še mi š njim, da š njim umrjemo.* — Kdo bi si bil mislil, da

bode ta srčni mož, kedar bodo vjeli njegovega mojstra, od strahu pobegnil, pozneje pa zopet dvomil, da je od mrtvih vstal tisti, katerega je poprej na svoje oči videl mrtve v življenje vzbujati, in za katerega se je poprej v smrt ponujal? Pa vse to se je vendar le zgodilo. Zato pa nam sveto pismo te in enake padce svetih mož pripoveduje, da ne bi na svojo moč, na svojo čednost in pobožnost preveč zaupali, temuč vedno čuli in molili, da ne bi padli v skušnjave. Take prigodbe so nam vsem svarilne izkušnje, da kdor se v nevarnost poda, tudi v nevarnosti pogine, in kdor misli, da stoji, gleda naj, da ne pade, zakaj nihče ni bolj mož po volji božji, kakor David, in nihče svetejši od sv. Petra, nihče gorečniši od Tomaža, da ne bo tudi njega podrla skušnjava in nevarnost.

3. Sv. pismo poslednjič o pregrehah in napakah svetih mož govori iz tega namena, da ne bi nihče po svojem padcu obupal, temuč po njihovem izgledu od svojega padca zopet vstal in stanovitejši bil zanj v dobrem. Z ozirom na to pravi sv. Ambrož: „Še padec svetnikov mi je na korist; zakaj nič mi ni škodilo, da je Peter svojega mojstra zatajil; nasproti pa mi je koristilo, da se je poboljšal.“ In sv. Avguštin piše: „S tem se ne daje nam zgled, da naj še mi pademo, temuč, če si padel, da zopet vstani! Slabejšim se ni tolažiti s padcem močnejših, temuč padec močnejših naj bode v strah slabejšim.“ Tako nam sv. pismo ne pripoveduje o Tomaževi neveri, da bi se neverniki, slaboverci in krivoverci z njo izgovarjali, temuč da bi Tomaža posnemali v njegovem prepričanju, v njegovi pokori in njegovem poboljšanju.

Zato naj sklenem z besedami, katere je sv. Ambrož zaklical cesarju Teodoziju, ko se je cesar potem, kedar je v Saloniki več sto prebivalcev ukazal pomoriti, izgovarjal, da se je pre-naglil, da je pa tudi David s prešestvom in umorom se pregrešil. Na to mu sv. Ambrož odgovori: „Ako si Davida posnemal v grehu, posnemaj ga še v pokori.“ Tako vam kličem tudi jaz. Kdor izmed vas je posnemal Tomaža v neveri in v dvomih, kdor je posnemal Petra v strahu in boječnosti pred svetom in v zatajevanju, v omahljivosti in nestanovitosti, kdor je posnemal Davida ali Magdaleno v grehah nečistosti, posnema naj te svetnike tudi v pokori. Sveto pismo nam govori o njih grehah, kakor o njih pokori, in to zagadelj, če smo jih posnemali v grehah, da jih posnemamo še v pokori, posnemamo v stanovitosti do konca. Zato izpolnujmo dobre

sklepe velikonočne spovedi, čujmo in molimo, da v skušnjave ne zajdemo in v njih ne pademo; zakaj je stanovitnosti v dobrem do konca je obljubljena krona pravičnosti! Amen. † M. Torkar.

Druga nedelja po veliki noči.

1. Homilija lista.

Zdaj pa ste se obrnili k pastirju in škofu svojih duš. Pet. 2, 25.

Današnji evangelij nam popisuje dobrega pastirja Jezusa in njegovo ljubezen do svojih ovčic, za katere je dal svoje življenje, da bi rešil njihovo življenje. Pa tudi današnji list govori o pastirju naših duš in nam pripoveduje, koliko je ta dobri pastir Jezus moral hudega prestati, da je svoje ovčice rešil volkov in najemnikov, hudiča, pogubljenja, spridenih učencikov in njihovega zapeljevanja. Lepo, s kratkimi besedami, pa jedernato je sv. Peter, pisavec današnjega lista, opisal ljubezen tega dobrega pastirja do svojih ovčic, tudi tistih, ki niso hotele poznati njegovega glasu, ampak so tiščale le za najemnikom, svetom in njegovim zapeljevanjem. Pristavil pa je apostol, da je Kristus vse to storil, da bi nam zapustil zgled, da tudi mi hodimo po njegovih stopinjah. Poglejmo danes na podlagi lista, katere so te stopinje.

I. Ta list, čegar odlomek je današnje berilo, je sv. Peter pisal cerkvenim občinam Male Azije, v spodbudo k stanovitnosti v veri vkljub vsemu preganjanju. Tisti čas je namreč cesar Neron preganjal kristjane na vso moč, in nevarnost, da bi od vere ne odpadli, je bila tem večja, ker so bili kristjani Male Azije še-le malo časa udje Kristusove cerkve, tedaj še ne posebno vtrjeni v veri in podučeni. Trpljenje vsled Jezusovega imena pa je bilo veliko, naravnost grozovito. Poglavar sv. katoliške cerkve je v tem listu povzdignil svoj višepastirski glas in opozoril kristjane, da učenec ni več, kot učenik, in če so učenika preganjali, tudi učencem ne bodo prizanesli. Zato kliče v začetku današnjega berila:

Preljubi! Kristus je za nas trpel in vam zgled zapustil, da hodite po njegovih stopinjah. Seveda, kar je pisal kristjanom Male Azije, velja tudi nam: zakaj za vse ljudi, torej tudi za nas je Kristus trpel, in ker je, ne zavoljo svojega zadolženja, ampak

zavoljo našega zadolženja trpel, je trpel po nedolžnem. S svojim trpljenjem in sicer nedolžnim trpljenjem pa nam je po besedah sv. Petra *sgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah*.

Torej v nedolžnem trpljenju nam je zgled zapustil: ker je po nedolžnem trpel, si je zaslužil slavo, da sedi na desnici Boga Očeta.

V trpljenju vsak človek več ali manj posnema Jezusa, saj brez trpljenja ni nihče: vprašanje pa je, če ga posnema v nedolžnem trpljenju. Če nam naša vest pravi, da smo si trpljenja sami krivi, če je trpljenje zaslužen nasledek naših hudobij, če po pravici trpimo, ali naj še mislimo, da imamo zasluženje pri svojem trpljenju že samo s tem, da trpimo? Ne.

Trpeti pa, krivico trpeti zavoljo vestnosti, zavoljo pravičnosti, zavoljo čednosti, in pa potrpežljivo trpeti, to je tisto trpljenje, ki je Bogu dopadljivo, za nas zaslužljivo! Seveda si tudi zasluženost trpljenje lahko obrnemo v zasluženje, če je potrpežljivo iz ljubezni do Boga, v pokoro za svoje grehe sprejmemo.

Sicer imamo že kot ljudje, kot pametni ljudje vzrokov, da zoprnosti s potrpežljivostjo prenašamo; saj nam zdrava pamet pravi, da nepotrpežljivost ne zmanjša težav, pač pa jih le zveča. Toda kristjan išče in najde glavni nagib k potrpežljivosti v Jezusu Kristusu. Na ta nagib nas opozarja sv. Peter, ko pravi: *Kristus je za nas trpel*.

Spomnite se, predragi, velikega tedna in občutkov, ki so nas takrat navdajali: nismo li takrat z duhovnimi očmi gledali vse Gospodovo trpljenje na Golgati? Nismo li takrat samim sebi rekli: glej, zate je trpel, za me, za grešnika, za svojega sovražnika je trpel, je umrl v groznih bolečinah na križu? V srcu pa nam je odmeval klic Jezusov: *Kdor hoče za menoj priti, naj sataji samega sebe, naj vsame svoj kriš in naj hodi za menoj*. To je isto, kar nam kliče sv. Peter: *Zgled vam je zapustil, da hodite po njegovih stopinjah*. Te stopinje so stopinje po poti trpljenja, nedolžnega, pa potrpežlivega trpljenja. Ni nam jih treba s trdom iskati, razločno so zaznamovane z njegovo krvijo, so rdeče od njegove krvi. *Našli so jih vsi svetniki, posebno mučeniki, in so srčno stopili vanje*, pravi sv. Avgustin. *Kdor hoče za menoj priti . . .* Tudi mi moramo stopiti vanje, zvesto po njih hoditi, ne vthajati na desno in levo, če hočemo za Njim priti v slavo njegovega Očeta.

Kristus je naša glava, s trnjem kronana glava, kako bi bilo mogoče, da bi se ž njo vjemali grešni udje? Tako poprašuje sv. Jeronim. Grešnim udom, grešnim nogam seveda je zoperna pot križa, pa do Jezusa se ne pride drugače, kakor po poti križa, torej — proč z grehom, proč z dejanji, vsled katerih je Kristus moral hoditi po poti križa!

Z vso slovesnostjo, z vso resnobo nam kliče sv. Peter: Za nas je trpel Kristus, za nas grešnike On, *ki ni greha storil in ki ni bila najdena goljufija v njegovih ustih.*

Slišiš, o človek, slišiš o grešnik, Kristus ni storil greha. Z besedami preroka Izaije povdarja apostol nedolžnost Kristusa, človeka: zakaj bil je spočet od sv. Duha, rojen pa iz Marije Device, tedaj brez izvirnega greha; tudi pozneje je tako pravično in sveto živel, da je mogel svojim največjim sovražnikom v obraz reči: *Kdo izmed vas me more greha prepričati?* In vendar stoji ta „sveti, nedolžni, neomadeževani, od grešnikov odločeni višji duhovnik“ (Hebr. 7, 27) pred nami kot mož bolečin, kakor da bi bil greh na greh nakladal. In vendar je Bog *njega, ki ni greha poznal, dal za nas v greh* (II. Kor. 5, 21), t. j. zahteval od njega v zadoščenje za tuje grehe toliko spravno daritev, tako trpljenje! — In mi grešniki se branimo križa, trpljenja, ko po pravici trpimo; godrnjamo nad božjo previdnostjo, ki nas tukaj tepe, da bi nas tamkaj rešila.

V Gospodovih ustih ni bila najdena goljufija. Kolikokrat beremo v sv. evangeliju, da so ga hoteli sovražniki v besedi vjeti in s tem vgonobiti! Ni se jim posrečilo. In kake besede pridejo iz naših ust, ako nam naš bližnji provzroči kako trpljenje, bridkost ali krivico? Kako je ravnal Jezus, kaj je govoril, ko je bil preklinjan, ko je krivico trpel?

On, ko je bil preklinjan, ni klel; ko je trpel, ni pretil. Poslušajte vi ljudje, vi kristjani, te besede, — vi, ki tako radi vse kar vas slabega zadene, pripisujete zlobnosti drugih ljudi, ko je bila le neprevidnost, ali lahkomišljenost, ali nedolžna šala, ali kaj enacega morebiti krivo, da je vaš bližnji kaj govoril ali storil, s čimur vas je spravil v jezo, v kateri preklinjate, ga obkladate s priimki, mu vse slabo v povračilo želite. *Kristus, ko je bil preklinjan, ni klel, ko je trpel, ni pretil.* Zapomnite si te besede, v tolažbo naj vam bodo tudi takrat, kadar se vam z obrekovanjem res krivica godi. *Učite se od njega, ki je krotak in is srca ponižen!*

Kaj pa je storil Jezus, ko ni hudega s hudim povrnil svojim sovražnikom?

Udal se je tistemu, ki ga je krivično sodil.

Kako lahko bi se bil Gospod rešil iz rok krivičnega sodnika Pilata! Malo preden so ga pripeljali pred sodnika, je z dvema besedama vrgel na tla celo trumo vojakov in drugih ljudi v vrtu Gezemani. Da, še treba ni bilo, da bi se bil v svojo rešitev poslužil svoje božje moči: zadostoval bi bil odločen nastop pred Pilatom, sklicevanje na judovsko postavo, ki je tudi poznala sredstva v obrambo nedolžnosti, ali pa sklical bi se bil lahko na navzoče ljudstvo kot pričo svoje nedolžnosti in prost bi bil šel izpred sodišča. Toda tega ni storil: prepustil se je svojim krivičnim tožnikom in sodnikom, zagovarjal se je le toliko, kolikor je bilo treba resnici in pravici na ljubo; nobenemu ni očital krivice in nehvaležnosti; ko je zavrnil surovega sodnijskega hlapca, je to storil le v obrambo resnice, da je očitno pred ljudstvom govoril, da tedaj njegov nauk ni bil skrivno rovanje zoper javni red.

Glejte, lep zgled za nas, zgled potrpežljivosti tudi tedaj, kadar se nam res krivica godi. V duhu Kristusovem in njegovega nauka ravna kristjan, ki potrpežljivo sprejme krivico in se tolaži s tem, da je tako božja volja; ki ve, da so hudobni, krivični ljudje le orodje v božjih rokah, s katerim ima Bog le nam v prid svoje dobre in svete namene.

II. Gospodovo trpljenje bodi nam v zgled in spodbudo k potrpežljivosti: obenem pa nas opominja, da odmririmo grehu in živimo pravičnosti.

Vzrok, zakaj je Jezus umrl na križu, in pa namen, zakaj je hotel umreti za nas, izraža sv. Peter z besedami:

On je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi grehom odmrli in pravičnosti živeli, (zakaj) s njegovimi ranami smo bili ozdravljeni.

Smrt Gospodova na lesu križa je bila spravna daritev za naše grehe. Križ je bil oltar; njegovo z našimi grehi obloženo telo pa je bil dar, ki ga je On sam, kot veliki duhovnik položil na oltar križa. Kak namen pa je imel Kristus s svojo daritvijo? *Da bi grehom odmrli in pravičnosti živeli.*

Dvojno tirja od nas Gospodova daritev: da bi grehu odmrli in pravičnosti živeli.

Kristus je res umrl za nas na križu, da bi nam zagotovil življenje; smo pa li mi tudi res odmrli grehu po dobri veliko-

nočni spovedi, živimo li sedaj res življenje pravičnosti? Kristjan, kaj ti pravi tvoja vest na to vprašanje? Si li stanoviten ostal svojim dobrim sklepom? Ali si pa morebiti že zopet tak kakor pred spovedjo? *Z njegovimi ranami si bil osdravljen*, t. j. rane Gospodove so potolažile jezo božjo; kri pa, ki je iz njh tekla, je bila v zdravilo tvojim dušnim ranam; zacelile so se po dobri sv. spovedi. So li danes še cele? Ali pa si jih morebiti zopet ponovil z novimi grehi? Veš li, da boš imel še kedaj priliko, dobiti zdravilo zanje? —

Zakaj bili ste kakor zgubljene ovce, — človeški rod sploh je bil, grešniki pa posebej so še res kakor zgubljene ovce. Prav na slepo srečo išče človek sreče zunaj hleva Jezusovega, zunaj njegovega prijateljskega prebivališča, kjer je seveda ne najde, saj pravi sv. Avguštin: „Človeško srce je nemirno, dokler ne počiva v Bogu.“ Kaj rad pa človek pozabi, da mu je le edini Bog vir vse sreče, kaj rad vsled tega zaide v stran s prave poti, ki vodi na dobro pašo milosti, in pade v oblast volkov, strasti, grešnega poželenja. Nekoliko časa méni, da je našel srečo, ko pa spozna, da se je prevaril v svojem prepričanju, tedaj mu srce, mu vest ne dá več miru. Želi si nazaj, kakor. zgubljeni sin k svojemu Očetu. Blagor mu, ako najde pot nazaj.

Glejte, take-le zgubljene ovce smo bili tudi mi, predno smo se obrnili k pastirju in škofu svojih duš, kakor piše sv. Peter, obrnili po pravi pokori in poboljšanju svojega življenja. Šk o f a imenuje sv. Peter Jezusa, š k o f a n a š i h d u š. Beseda š k o f se izvaja iz grške besede: e p i s c o p o s, kar pomeni toliko kakor čuvaj, oskrbnik, varih; Kristus je naš čuvaj, naš varih, naš pastir, tudi pastir varuje svoje ovce in čuje nad njimi; dobre ovce poznajo njegov glas, ga ubogajo, bežé v nevarnosti k njemu, ga imajo za svojega variha.

To je Kristus tudi nam, varih v dušnih nevarnostih, če poslušamo njegov glas in ga ubogamo. K temu varihu smo pribežali s pravo pokoro po velikonočni spovedi, in nismo se mu zastonj izročili, varoval nas bo, varno nas bo pripeljal do zveličanja, če bomo hodili po njegovih stopinjah.

Preljubi! Kristus je trpel, ne za se, ampak za nas; zavoljo naših grehov je svoje nedolžno telo Bogu dal na križu v dar, da bi zanje zadostil božji pravici. Spoznajmo, kako velike so rane naših grehov, vsled katerih je moral včlovečeni Sin božji toliko

trpeti! Ne pozabimo, da so bile s Kristusovimi ranami naše dušne rane zaceljene, ko smo po njegovi spravi daritvi dosegli opravičenje in posvečenje. Skažimo se Kristusu hvaležne za toliko dobroto in ljubezen; to bomo storili, če bomo hodili po njegovih stopinjah, če bomo sveto živeli. Saj se je, kakor pravi sv. Peter, Kristus zato za nas na križu daroval, da *bi grehu odmrli in pravičnosti živeli*. Saj smo, kakor pravi sv. Pavel, pri sv. krstu s Kristusom umrli staremu človeku in smo prerajeni vstali k novemu življenju. Za Kristusa, za njegovo čast, hočemo tedaj vselej živeti, njemu vse svoje misli, nagnjenja in dela darovati; njega najboljšega pastirja se hočemo zvesto držati, da bomo enkrat prišli tja, kjer On sedi na desnici svojega Očeta. Amen. P. J.

2. Kako moramo Jezusu dobremu pastirju ljubezen vračati?

Jaz sem dobri pastir, in poznam
svoje in moje poznajo mene.

Jan. 10, 14.

Dné 29. junija, v praznik sv. apostolov Petra in Pavla l. 1797. je bil rojen v graščini Malavas pri Trebnjem Irenej Friderik Baraga. Pozneje se je s svojimi starši preselil v trebanjski grad. Starši so imeli razen njega le še dve hčeri, Amalijo in Antonijo. Kot edini sin je podedoval po očetu vse premoženje. Učil se je na Dunaju že tretje leto, da bi postal izobražen gospodar. Poleg pravega učenja se je pečal mnogo z risanjem. Marsikako lepo sliko je poslal domov malima sestram, ki staršev več nista imeli. Kar naenkrat pa Friderik opusti slikarstvo. Zadnjo sliko, posebno lepo, katero je naslikal, je poslal Amaliji in v pismu zapisal: „Ljuba sestra! Ali poznaš to podobo? Glej, kaže ti dobrega pastirja, ki je dal svoje življenje za svoje ovce, in kateri, če se izmed sto ovac le ena izgubi, jih 99 zapusti in tako dolgo išče zgubljeno, dokler je ne najde. Ti poznaš dobrega pastirja; kaj ne da, ljuba Amalija?“ Kmalu potem je 22letni Friderik izročil vse svoje premoženje 20letni sestri Amaliji, sam pa postal bogoslovec, duhovnik, amerikanski misijonar, slednjič škof in kot škof je umrl v sluhu svetosti v praznik Jezusovega imena l. 1868.

Kristjani, kaj je naklonilo slavnega Ireneja Friderika Barago, da je vse svoje veliko premoženje in celó domovino zapustil, da je šel v Ameriko med divje Indijance, kjer je moral toliko pretrpeti, on, graščakov sin, v mrazu, v lakoti in žeji, v vednih smrtnih nevarnostih? Tista podobica, katero je zadnjo naslikal in sestri poslal, nam to pojasni. On se je zamislil v besede Jezusove:

Žas sem dobri pastir . . . Žas dam življenje za svoje ovce. Spoznal je neizmerno ljubezen Jezusovo do sebe, in ta ga je presunila toliko, da je skenil vse zapustiti in sam kot dušni pastir to ljubezen njegovo vsaj nekoliko poplačati. Poplačal jo je, ker na tisoče divjih Indijanov je izpreobrnil in pripeljal v Jezusovo čredo; zato pa prejel krono nebeško.

Kristjani, ako mi prav dobro premislimo današnji sv. evangelij o dobrem pastirju, ki se tako milo in ljubeznivo glasi, vprašati se moramo: „Ali smo tudi mi njegove ovčice? Ali se tudi nad nami raduje njegovo skrbno pastirsko oko?“ Da, to vprašanje naj danes vsakdo izmed nas reši sam za-se v pogledu na dobrega pastirja Jezusa! „On je moj pastir! ali pa sem tudi jaz njegova zvesta ovčica? Dobra, zvesta ovca pozna svojega pastirja; ali ga ti poznaš? Zvesta ovčica posluša glas pastirjev; ali ga ti poslušáš? Zvesta ovčica gre za pastirjem; ali ti hodiš za Jezusom?“

Krščanska duša! ali poznaš ti Jezusa? Jezus govori: *Žas poznam svoje in moje poznajo mene!* On tebe pač dobro pozna, gotovo bolj nego ti sam sebe. Ali pa tudi ti poznaš njega? Porečeš mi: „Da, jaz ga poznam!“ Jezus sam pa ti morda pravi: „Duša, ti mene poznaš prav malo, mnogo premalo! Tvoje življenje spričuje, da me prav malo poznaš, da me komaj nekoliko poznaš.“ Kristjani, če pa mi Jezusa zadostno in prav ne spoznavamo, smo v nevarnosti, da tudi nas doleté enkrat njegove ostre besede: *Žas vas ne poznam!* Premišljujmo zato danes, da je Jezus 1. naš prijatelj, 2. naš ljubeznivi varih, 3. naša najboljša hrana.

I. Kako prijetno je, ako imamo na dolgi poti prijaznega spremljevalca! Že misel, da nismo sami, nas tolaži in veseli, in če se gredé med potjo še kaj pogovarjamo s spremljevalcem, potem skoro pozabimo na težave potovanja. Tako je tudi na našem zemskem potovanju. Mi smo popotniki na zemlji, *nimamo tukaj stalnega mesta, temveč iščemo prihodnjega* (Hebr. 13, 14.), iščemo hiše očetove v nebesih. Toda ta pot življenja ne pelje zmerom čez zelene travnike, pod senčnatimi drevesi, pridemo med potjo tudi na puščave in strme bregove, kjer nič očesa ne razveseljuje, kjer se noga izpodtika ob trdem kamenju, kjer le s trudom hodimo naprej proti svojemu večnemu namenu. Oh, kako zelo potrebujemo tukaj prijaznega spremljevalca, da ne omagamo!

Pa praviš; o, res je to! Pa meni je Bog dal dobrega soproga, dobro soprogo, meni moji dobri otroci življenje sladé; jaz imam prijatelja, na katerega se lahko zanesem. Če je tako, Boga zahvali; a pomisli, da si na svetu, ne zato, da bi imel lepe dneve, temveč, da potuješ proti svojemu večnemu namenu; to pa se more zgoditi edino le po poti čednosti, po poti križa in zatajevanja. Kaj nam pomaga človeška prijaznost, ako pa prijateljstvo božje premalo cenimo in svoj večni namen zgrešimo! In pri vsem tem, kako izpremenljivo je človeško srce! Kolikokrat se je že najlepše prijateljstvo izpremenilo v sovraštvo, kolikokrat so se že vresničile besede apostolove: *Sovražniki človekovi so njegovi domači*. Pa vzemimo, da imaš ti ob svoji strani same prijatelje, ki so ti odkritosrčno vdani; oh, mrzla roka smrti ti jih bo enkrat gotovo vzela.

Ali torej ni prijatelja, na katerega bi smel v vseh okolinostih zaupati? Ali ga ni spremljevalca, ki nas ne bo nikoli zapustil, tudi takrat ne, ko bomo od vseh zapuščeni? Oh, ozrite se tje na Najsvetejše! Tam v presv. hostiji, v podobi kruha najdete svojega najboljšega, najzvestejšega prijatelja! *Ker je Jezus svoje ljubil, ljubil jih je do konca* (Jan. 13, 1.) piše učenec ljubezni sv. Janez. Jezus je v svoji modrosti našel sredstvo, po katerem je zmerom med nami, v naši sredi, ker je svojim apostolom in njih naslednikom dal oblast za vse čase in kraje kruh in vino izpreminjati v svoje meso in svojo kri. In tako je Jezus pričujoč noč in dan, leto za letom, stoletje za stoletjem v vsaki cerkvi, kjer deluje kak duhovnik. In če mi vprašamo začudeni nad tem ponižanjem Jezusovim: Kaj, o Jezus, te je pripravilo, da si tukaj neprestano pričujoč? — Kaj nam odgovori: *Moje veselje je bivati med človeškimi otroci*; zato ker vas ljubim, zato se ne morem od vas ločiti. In glej, čeprav ljudje neizmerno ljubezen božjega Zveličarja s tako mrzloto plačujejo, čeprav stokrat gredo mimo cerkve, pa komaj enkrat pomislijo, kdo v nji prebiva, da tukaj stanuje njih božji prijatelj, in čeprav se ne potrudijo, da bi ga obiskali, pozdravili in molili, vendar nam ne odteguje svoje milosti polne pričujočnosti, on ostane pri nas, čaka potrpežljivo in vabi brez prestanka: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil*; pridite žalostni in vas bom potolažil; pridite dušno potrti, jaz vam bom pomagal; pridite vi, ki vas je nehvaležnost, preganjanje, zaničevanje ranilo, jaz vas bom ozdravil. — Kdo izmed vas, kristjani, je sledil temu vabilu, kdo izmed vas

je že razkril tu pred Jezusom svoje srce, in ni potolažen vstal? Nehote je zaklical: Jezus je najslajše srce, Jezus je najboljši prijatelj! Predragi mi, le pokusite, kako sladko je, ako v nadlogah k Jezusu pribežite iz ga zaupno prosite pomoči, vi vsi bote potem iz skušnje lahko pričali: Zdaj sem našel, kar sem tako dolgo iskal, našel sem srce, ki ima sočutje z vsemi mojimi nadlogami in bridkostmi, prijatelja, ki me nikoli ne zapusti, četudi me vse zapusti: in ta prijatelj je Jezus v sv. Rešnjem Telesu.

II. Na popotovanju skozi dolino solzâ pa ne potrebujemo le spremljevalca in prijatelja, temveč tudi mogočnega variha, zakaj pot pelje mimo groznih prepadov in obenem nas zalezujejo sovražniki, ki nas hočejo pokončati. Človeška moč tu ne pomaga dovolj, le Bog vsegamogočni nas more rešiti in nas skozi vse nevarnosti pripeljati do zaželjenega namena. In koliko je storil Jezus v naše rešenje! Vsi smo zašli s prave poti pravičnosti in zašli kakor zgubljene ovce. Toda našemu dobremu pastirju ni bilo zadosti, da je dal enkrat življenje za svoje ovce; ne, brez prestanka se daruje Jezus od izhoda do zahoda na oltarjih, kakor se je nekdanj daroval na svetem križu na Golgoti. Ravno zato je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, da se njegova daritev na križu neprestano ponavlja, in da obilnost njegovega zasluženja zmerom iznova k nam prihaja. Oh, za koliko blagoslova in milosti se imamo zahvaliti samo daritvi sv. maše. Kako je tukaj Jezus naš varih in pomočnik na težavni poti življenja!

Ti si grešil, ti si se vzdignil zoper svojega Gospoda in si dejal: „Jaz ti nočem služiti!“ Ti si greh na greh nakladal in grehe pil kakor vodo. Glej, že je bila zavzdignjena roka pravice, da bi te pokončala izmed živih. Komu se imaš zahvaliti, da nisi bil iz srede pregreh poklican pred ostro sodbo božjo? Le daritvi sv. maše, kjer Jezus kot spraven dar s svojo rešujočo krvjo še sedaj kliče k Očetu: *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!* Hudo je padel človeški rod po grehu, hudo bi moral biti kaznovan na veke. A Jezus se ga je usmilil, samega sebe daroval, postavil svete zakramente. Ti so sedmeri studenci, ki teko v naše zveličanje. Komu se imamo zahvaliti, da vsi skupaj nismo pokončani? Kristusu, ki kliče svojemu nebeškemu Očetu v sv. maši: „Spomni se, Oče, drage daritve, s katero sem ljudstvo odrešil. Poglej na mojo kri, katero zopet prinašam njemu v blagor. Podaljšaj obrok spokorjenja in po zasluženju svoje krvi mu daj milost pokore!“

In ko v sedanjih časih zapeljivci vse moči in zvijače rabijo, da bi ljudem vero omajali in vzeli in jih zapeljali na pota nevere in pregreh, komu se imamo zahvaliti, da se ti naklepi ne izvrše, da se mi tembolj živo in močno držimo svete vere, svete cerkve? Predragi, to ni naša zasluga, to je delo milosti božje, katero vedno iz nova dobivamo po daritvi svete maše. Jezus Kristus, ki je na križu premagal kralja teme, ne preneha ponavljati najsvetejše daritve, in ta dar je, ki peklenskim močem meje stavi in njih moč pokončuje.

Koliko hvalo smo dolžni svojemu Gospođu in Zveličarju, da nas spremlja po nevarni poti življenja kot varih in pomočnik! Skazujmo mu svojo hvaležnost s tem, da bomo kar največkrat pri sveti maši in z največjo pobožnostjo. V vseh svojih stiskah in nadlogah pribežimo torej kakor zbegane ovčice k svojemu dobremu pastirju Jezusu, in skušali bomo, da je on naš najboljši varih in pomočnik na poti življenja!

III. Na dolgem, težavnem potovanju pa še nekaj potrebujemo, da dosežemo svoj namen: močno, krepko hrano. Najljubeznivejši prijatelj, najskrbnejši varih bi nam ne mogel pomagati, ko bi mi ne imeli potrebne hrane seboj. Tudi to vam Jezus deli v sv. zakramentu. Da ne omagamo vsled svoje lastne slabosti, zato nas krepi z najmočnejšo hrano, in ta je: njegovo lastno meso in kri.

O neizmerna ljubezen božjega Pastirja! Bili so že pastirji, ki so v nevarnosti za svoje življenje planili med volkove, da so ovčice rešili; bile so že matere, ki so se zagnale v ognjene hiše, da so iz njih rešile svoje ljubo dete. Toda ali se je že kdaj slišalo, da je kak pastir svoje ovce, ali kaka mati svoje dete z lastnim mesom hranila? Kar noben človek sicer ni storil, to je storil Jezus naš Zveličar; to še dela v sv. Rešnjem Telesu. On nam daje vse, svoje božanstvo, svoje človeštvo z obilnostjo milosti in zaslug; vso svojo velikost skriva v podobi kruha, da brez strahu pristopamo k sveti pojedini in se ž njim najtesneje združujemo. Preroka Elijo je skrivnostni kruh, ki ga je zavžil, nasičeval 40 dni, Izraelci so uživali v puščavi 40 let sladkost mane, a večjo moč in obilnejšo sladkost nam daje sv. Rešnje Telo. Kdor to uživa, govori nove jesike (Mark. 16, 17. 18.), ne več laž, obrekovanje, kletev, nespodobno govorjenje itd.

Oklenimo se Jezusa, svojega spremljevalca, izročimo se mo-
gočnemu njegovemu varstvu in živimo tako, da ga bomo vselej
vredno zavživali v sv. Rešnjem Telesu. Tako mu bomo njegovo
ljubezen vračevali in obiskal nas bo tedaj, ko ga bomo najbolj
potrebovali, v smrtni uri. Amen.

† J. Benkovič.

Tretja nedelja po veliki noči.

1. Sv. Jurij — zvest vojščak, goreč spoznovalec, stanoviten mučenik.

(Priložnostni govor za praznik sv. Jurija.)

Vsi, kateri hočejo pobožno živeti
v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje
trpeli. (II. Tim. 3, 12.)

Ni bilo posebno mikavno na prvi pogled pismo, katero je poslal
iz Rima iz svojega ujetništva sv. apostol Pavel zvestemu učencu
Timoteju. V njem razklada svoje težave in grenkosti. Hudodelniku
enako trpi zaradi evangelija; njegovemu govorenju mnogo naspro-
tujejo; že je bil v očitni smrti nevarnosti, in se je od vseh zupušče-
nega čutil. Prepričan je, da se mu silna smrt bliža. Le v spominu
večnega povračila najde tolažbo. In kakor, da hoče s proroškim
duhom opisati žalostno osodo kristjanov, vsklikne: Vsi, kateri
hočejo... Morda bi bil kak drug omahoval v veri po teh
besedah. Zvestoba, gorečnost, stanovitnost škofa Timoteja se ni
ganila. Ali kar je za nas še bolj zanimivo, tolaživno in mikavno,
— ravno tako osodo, a tudi ravno tako potrpežljivost, gorečnost
in vstrajnost občudujemo pri premnogih kristjanih naslednjih časov.
Dobro vedoč, da jih zavoljo krščanske vere čaka ne samo prega-
njanje, marveč muka in smrt v najgroznejših bolečinah, si vendar
niso niti pomišljevali darovati svojega imetja in celo življenja Bogu
v spravo za grehe v pričevanje trdne svoje vere. Takih krščan-
skih junakov ni malo; imenujemo jih mučenike. Mej njimi gotovo
odlično mesto zastopa sv. Jurij. Od starodavnih časov je razširjeno
njegovo češčenje po naših krajih. Najstarejše cerkve so posvečene
v čast njegovemu imenu. In dasitudi ne moremo reči, da bi ve-
deli posebno zanimivih črtic iz njegovega življenja, vendar nas
to, kolikor se nam je zanesljivega ohranilo, mora navdušiti za
zvesto češčenje tega svetega junaka. Tudi on nam s svojim živ-

ljenjem spričuje resnico besedi, ki se beró v listu njegovega praznika, da vsi, kateri hočejo... Namenil sem se torej danes pokazati vam nekaj prizorov iz življenja tega svetnika. Kazali nam bodo, kako je bil sv. Jurij zvest vojščak, goreč spoznavalec in stanoviten mučenik. In če bote odprli svoja srca temu premišljevanju ter se zavzeli za tega krščanskega junaka, bo Gospod razlil svojo milost nad nas in nam dodelil moč po zgledu sv. Jurija živeti, tako da milost božja v nas ne bo prazna ostala, marveč bo obrodila stoteren sad v potrpljenju.

I. V Kapadociji je bil sv. Jurij rojen od plemenitih in krščanskih staršev. Oče mu je zgodaj umrl. Zato se je mati, ki je odslej tembolj za sina skrbela, preselila v Palestino, da bi ga ondi tem lože vzgojila v čisti resnici sv. vere, pa v pobožnem življenju. Rastoči mladenič je pokazal kmalu izredno telesno moč in hrabro srce. Ker ga je mikalo, je stopil v vojaški stan. Tam je zvesto služil svojemu cesarju Dioklecijanu. Sploh so ga radi neprestrašnega junaštva toliko čislali, da je bil sčasoma v čast polkovnika povzdignjen. Dasiravno pa zgleden vojak, vendar sv. Jurij ni za trenotek ni pozabil služiti tudi nebeškemu Kralju Zveličarju Jezusu Kristusu. Vže v tem nam je posnemanja vreden. Pogosto se čuje po svetu glas: moj stan ni za svetost in pobožno življenje. Naš pobožni junak je to trditev popolno podrl. V sredi poganskih tovarišev zvest ostane večnemu svojemu poklicu; memo stanovskih tudi krščanske dolžnosti zvesto opravlja. Vsi stanovi so od Boga, vsi stanovi nas lahko zopet k Bogu pripeljejo. Vsak stan ima pač svoje zapreke, a kakor se vse reke v morje stekajo, kakor pravijo, da od vsake hiše pot v Rim pelje, tako tudi iz vsakega stanu če tudi ozka in strma vendar gotova steza vodi v nebesa. Lahko si mislimo, da je pobožna mati našega svetnika bridke solze si otirala ob ločitvi svojega sina. Bala se je pač, da bi nežna cvetica pobožnosti, katero je usadila in skrbno gojila v rahlem srcu nadepolnega mladeniča, ne usahnila v vojaškem taboru. Sin ji je s svojim življenjem pokazal, da mu tudi pod težko čelado in močnim oklepom bije pobožno srce. Tudi naše matere si dostikrat debele solze brišejo ob slovesu sinovem, ki se podaje v vojake. A na vas je, krščanski mladeniči, da posušite grenke solze na obrazu skrbne matere. Naj vam pod suktnjo vojaško ne ugasne ljubezen do Boga in spoštovanje njegovih zapovedi. Skušnja uči in zgodovina kaže, da najpogumnejši vojaki so bili pogosto

tudi najvernejši kristjanje. Ne zabite torej, ko pride dolžnost na vas branit in čuvat domovino in svitlega cesarja, da vam je dolžnost tudi daleč od doma zvestobo ohraniti nebeškemu Gospodarju. Vojaško orožje naj vas uči in opominja prijeti tudi za božje orožje, da bote mogli obstati pred zalezovanjem hudobnega duha. In katero naj bode to orožje, tega nas uči sv. apostol Pavel (Efež. 6, 14.-17.) pišoč: *Stojte tedaj opasani okoli svojih ledij s resnico in oblečeni s oklepom pravice in obuti na nogah sa oznanovanje evangelja miru; pred vsem pa vzemite v roko ščit vere, s katerim morete vse ognjene puščice hudobnega duha ugasiti; in vzemite čelado zveličanja in meč Duha, kar je Božja beseda.* — Gotovo je vsakega zavednega katoličana veselilo pred leti zvedeti, kako so se vojaki našega domačega polka v Bosni pri očitni službi božji spodbudno obnašali. Skrbeli so za cerkveno petje in z dostojno glasbo vsem navzočim pobožnost v nemali v srcu. Tako naj bi bilo povsodi in vedno. Pobožni vojaki bodo v vojski pravi junaki. V to pomagaj Bog in sveti Jurij.

II. A vrnimo se zopet k življenju današnjega godovnjaka. — Blizo dvajset let so vživali kristjanje pod cesarjem Dioklecijanom zlato slobodo. A naenkrat pade cesarju v glavo hudobna misel, krščanstvo v svojih deželah zatreti. V to svrhu zbere pred seboj svetovalce, naj bi povedali vsak svojo misel. Drug za drugim cesarjev svet pohvalijo in odobrijo. Jurij sam ga noče odobriti, marveč brez strahu se potegne za krščansko vero. Nauk in vera kristjanov — pravi — sta celo po pameti, njih postava sveta, njih življenje brez graje. Vsi navzoči se čudijo tako pogumni besedi. Zatorej si prizadevajo ga tacega mišljenja oprostiti... V spomin mu kličejo cesarjevo milost, čast, ki ga čaka, bogastvo, ki mu bo lastnina... nasproti pa nemilost cesarjeva, najgrozovitejše muke, ki ga bodo zadele, ako pri svojih mislih ostane... čast poganskih bogov, ki se razlega po severu in jugu, vshodu in zahodu rimske države,... sramoto vere v križanega Jezusa... tako in enako govoreč mu hote omrziti vero v pravega Boga. In kaj na to Jurij? — Jaz sem kristjan — pravi — edino pravega Boga molim. V največjo čast si štejem, ako za svojega Boga smem kri preliti. —

To junaštvo, predragi kristjanje, sv. Jurija bolj odlikuje nego vojaški pogum. Vedel je, da v verskih zadevah treba Boga bolj slušati kakor ljudi. Zatorej odkrito pripozna svojo vero, njej hoče

zvest ostati, naj bi bilo treba za njo tudi življenje dati. Pa ne samo tedanji čas, tudi dandanes je treba takih spoznavalcev. Ni zadosti, da je kdo zapisan v krstne bukve, da je kristijan po imenu, očitno pred vsemi ljudmi smo dolžni svoje versko prepričanje pokazati. O kolikrat se zgodi, da se po javnih shodih, po očitnih družbah o veri in njenih napravah, o katoliški cerkvi in njenih služabnikih porogljivo in z zasmehovanjem govori! Kolikrat se dotični, ko se tako ustijo, celo hvalijo, češ tudi jaz sem kristijan, pa vsega vendar naravnost ne verjamem, saj imam pamet... kdor je po svetu marsikaj videl, ta bo vže vedel ločiti zrno od plev, vedel, kaj naj verjame, kaj pa opusti.... Tako se govori celo med katoličani. In kar je najhujše, pogosto slišijo take pogovore mladi neizkušeni ljudje, ki ne morejo razločiti resnice od krivice in si nasrkajo tako v srce verske mlačnosti in vnemarnosti, kakršne se morda nikdar več iznebili ne bodo. In celo tisti, ki bi lahko o takih prilikah izpregovorili možato besedo iz dna svojega prepričanega srca, omahujejo, nočejo dati očitnega prepričanja o svoji veri, misleč: saj tako nič ne opravim. Ves drugačen je bil sveti Jurij. Nasproti svojim predstojnikom, pred očmi svojega cesarja brez strahu govori: Ako bi v krščanski veri in njenem začetniku bili vi boljše poučeni, bi celo drugače govorili. In k cesarju samemu se obrnivši pravi: O koliko bolje bi bilo vašemu veličanstvu, ako bi z menoj pravega krščanskega Boga molili! On bi vam nekdam veliko večje in srečnejše kraljestvo dal, kakor ga zdaj imate. — Kristjanje! Tako govori pravi goreči spoznavalec prave vere. Tako bi bila dolžnost naša govoriti o vseh enakih prilikah. *Kdor koli bo mene spoznal pred ljudmi — kliče Zveličar — ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor pa mene sataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz satajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih* (Mat. 10, 32—33). In kakor opiraje se na te besede Jezusove piše sv. Jakob (2; 14, 26): *Kaj pomaga, bratje moji, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ga bo li vera mogla zveličati? — Kakor je namreč telo bres duše mrtvo, tako je tudi vera bres dela mrtva.* — Bodo dimo torej, kristjani moji, *delavci besede božje in ne samo poslušalci, s čemur bi sami sebe zapeljevali* (Jak. 1, 22). Kar srce čuti, naj tudi jezik vedno in povsodi govori, kjer je treba. Tako so delali svetniki, tako tudi sv. Jurij.

III. In kaj menite, kaj je bil nasledek tako pogumnega odgovora? Cesar Dioklecijan ne odgovori z besedo, a dejanje njegovo

kaže dovolj razsrjeno mu srce. Mahoma ukaže krščanskega junaka obložiti s težkimi verigami in ga vtakniti v temno ječo. Drugi dan ga privežejo na kolo, ki je bilo s samim ostrim železjem nabodeno, ga tako grozno okoli sučejo, da na celem truplu ni bilo videti, kakor ena rana. Vse te bolečine je sveti Jurij brez pritožbe prestal. Med najgrozovitejšim trpljenjem pa se je zaslísal z neba glas: Ne boj se; jaz sem pri tebi! Bojui se hrabro. — Po tej muki so sv. Jurija zopet v ječo peljali. Ondi ga je obiskalo več kristjanov, katere je k stanovitosti opominjal. Tudi je nekaj bolnikov, ki so jih k njemu spravili, ozdravil z znamenjem sv. križa. — Nekateri trdijo, da je bil sveti Jurij med prvimi mučeniki preganjanja kristjanov pod Dioklecijanom. Zato je tudi celo verjetno, da je trinog nad njim razlil vso jezo in srd poganškega svojega srca. Ne bom vam torej popisaval nadaljnih muk svetnikovih, naj zadostuje to, da je sveti Jurij slednjič bil dejan ob glavo in da je stanoviten do konca prelíl svojo kri za vero Kristusovo.

Pri spominu tako junaškega boja in tako junaške zmage bi bilo pač umestno, da zakličem vsekateremu izmed vas: *Pojdi in tudi ti tako stori!* Toda Gospod, ki preiskuje srca in obisti, je pregledal tudi nam duha, in spoznal, da volja je sicer dobra ali meso je slabo. In zato nas ni obiskal s tako bridko skušnjo kakor sv. Jurija. A dasi moramo biti hvaležni Bogu za prizanesljivost, moramo vendar pripoznati, da nam je se vojskovati zoper razne dušne sovražnike, ki hote ugonobiti nas, če tudi vemo, da smo za Boga ustvarjeni. Naj vam v misel kličem razne skušnjave mesa, sveta in hudobnega duha in spoznali bodete, da: *vojska je in mora biti človekovo življenje. Toda blagor človeku* — kliče nam glas Gospodov nasproti, — *ki pretrpi skušnjava, kajti skušen bo prejel krono življenja, ki jo je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo* (Jak. 1, 12). A mimo skušnjav, koliko trpljenja imamo prestati na tem svetu! V solzah se rodimo, s solzami v očeh zapuščamo solzno dolino. Če tudi pa nas trpljenje sprejme in spremlja v življenju do groba, zdi se mi, da čuje tudi vsaki izmed nas kakor sv. Jurij glas: Ne boj se, jaz sem pri tebi, bojui se hrabro! Kaj se namreč zgodi človeku brez volje božje? In zakaj nam Bog trpljenje pošilja? Mar ne zato, da nas pokori za grehe ali pa, da nas poskuša v dobrem? In če je to pravi vzrok, kdo se bo še trpljenja bal? Zatorej, kristjan predragi, ako čutiš, da si Boga razžalil in vendar želiš zveličan biti,

še veseliti se moraš, da ti Bog trpljenje pošlje. „Greh — piše sv. Krizostom — je oteklina duše; ako ti trpljenje gnoja ne odpravi, ne bo več zdravja.“ Dobro spoznaj, — piše sv. Avgustin — da je Bog zdravnik, ko ti težave pošilja; in da skušnja, ki ti jo pošilja, ni tvoje pogubljenje, marveč zdravilo za tvoje izveličanje.

In če bi v svojem življenju tudi ne bil najmanjšega greha storil, čemu se boš bal križa in trpljenja? *Menim* — kliče sv. apostol — *da se trpljenje sedanjega časa ne dá primeriti prihodnji časti, katera bo nad nami rasodeta* (Rim. 8, 18). In: *naša sedanja. kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno visoko večno čast, katera vse preseže* (II. Kor 4, 17). Kdo bi tedaj časnega trpljenja ne dal za večno veselje? Kdo bi ne bil pripravljen tu trpeti, da bi v prihodnjem življenju večno čast užival? Ne čudimo se, ako mučeniki grede v trpljenje proti nebesom gledajoč pozabljajo svojih muk v veseli nadi, da se jim odpira večna blaginja nebeškega veselja; pojdemo pa tudi mi za njimi, umrimo ž njimi svetu, da bomo Kristusu živeli. *V potrpešljivosti rešili bote svoje duše* (Luk. 21, 19.)

Besede minejo, vzgledi ginejo. Tako stara prislovica. O naj bi tudi tak bil nasledek današnjega govora! Kdo bi pač ne občudoval srčnosti svetega Jurija! V težavnem vojaškem stanu neoskrnjeno ohrani vero v Jezusa Kristusa, neustrašeno spozna to vero pred najoblastnejšimi posvetnimi velikaši, in slednjič trpi za svoje prepričanje najhujše bolečine, pretrpi tudi grozno smrt. To vam je lep zgled pravega krščanskega junaka. Toda to nam še ne zadostuje. Veseleč se v nebesih zmage svoje nad svetom in hudobnim duhom kliče nam vsem: *Bodite moji posnemalci kakor sem bil jaz Kristusov!* Ne bodimo torej samo občudovalci njegovi in častilci, marveč tudi posnemalci. Vojak je bil, a na Boga ni pozabil; posnemajte ga mladeniči, kader tudi vas dolžnost v vojake kliče. Posnemajmo ga vsi, da vsak v svojem stanu po zapovedih božjih živimo in za svoje večno izveličanje skrbimo. Goreč spoznavalec svete vere je bil; — nikdar tudi mi ne utajimo svojega verskega prepričanja in naj bi še toliko sramote in zaničevanja nas zato zadelo. Stanovitni mučenik je postal — stanovitni v dobrem bodimo tudi mi, da lepega zgleda dobro zrno obrodi tudi v nas najboljši sad večnega življenja. Amen.

Dr. Andr. Karlin.

2. „Še malo.“

Učenci so tedaj rekli: Kaj je to,
kar pravi: Malo? Ne vemo, kaj go-
vori. Jan. 16, 18.

Po zadnji večerji je med drugim rekel Jezus svojim učencem: *Še malo, in me več ne boste videli; in spet malo, in me boste videli; ker grem k Očetu.* Te besede so bile apostolom neumljive; zato so rekli: „Kaj je to, kar pravi: Malo? Ne vemo, kaj govori?“ In nebeški Učenik jim je na to pojasnil te svoje besede. Hotel je nekako to-le povedati: „Še malo, in me več ne boste videli“, to je doba tistih treh dni, ko bo ležalo moje telo v grobu. „In spet malo, in me boste videli“, t. j. v tistih štiridesetih dnevih, ko se vam bom po svojem trpljenju, po svojem vstajenju prikazoval, dokler se ne vzdignem ter ne vrnem k Očetu. Čas torej, ko ga ne bodo videli, je mnogo krajši, kot čas, ko ga bodo spet videli, njih kratka žalost se bo torej spremenila v veliko daljše veselje.

V besedici „malo“ pa po razlagi sv. Avgušтина treba umeti še nekaj drugega, namreč ves čas sedanjega življenja v primeri z drugim življenjem na onem svetu. V tem pomenu je hotel Gospod reči učencem: „Še malo“ in moje pozemeljsko življenje preide, in vrnem se od mrtvih vstali k svojemu Očetu v nebesa. Od sedaj me v človeški podobi na zemlji ne boste več videli, vendar „še malo“, — ob koncu vašega življenja pridem spet, pridem po vas, da vas vzamem k sebi in boste tudi vi tam, kjer sem jaz, in me boste torej na onem svetu spet videli.“

Predragi v Kristusu! Obrnimo besedico „še malo“, ki se večkrat ponavlja v današnjem evangeliju, nase ter prevdarimo njen pomen, da ne bomo podobni nevednim učencem, ki so se pritoževali: „Ne vemo, kaj govori.“

Beseda „še malo“ ima čveteren pomen, je 1. resnobna, 2. svarivna, 3. opominjevalna, 4. tolaživna. Nadaljujem v imenu Jezusovem.

Rekel sem, da je beseda „še malo“ 1. resnobna beseda in to za človeka sploh.

Približal se je veseli spomladni čas. Pa če tudi se spomlad imenuje vesela, vendar ima nekaj otožnega, nekaj resnobnega na sebi. Spomladi vse zeleni in cvete, vrt, travnik, polje, gojzd. A

„še malo“, in mine tudi spomlad; čisto zelenega bomo videli zmiraj menj, cvetje se bo osulo in posušilo.

Ali ni taka tudi z življenjem človekovim, posebno z mladostjo njegovo? Kratka je mladost njegova kot spomladni čas. Človekovo življenje visi takorekoč na nitki, in končano je včasih tako naglo, kakor zvone cvetlica, kakor zvine mavrica, kakor se dim skadi, kakor steklo počí. Zato pravi bogoljubni Job: *Človek, od žene rojen, malo časa živi, in je s mnogimi nadlogami obdan. Kakor cvetlica on ishaja, in se potepta, in beži kakor senca, in nikoli ne ostane v enem stanu.* (14, 23.) Podobno govori prerok Izaija (40, 6.): *Vse meso je seno, in vsa njegova slava kakor cvetlica na polju. Seno se je posušilo, in cvetlica je obletela, ker je Gospodova sapa vanjo pihnila. Zares, seno je ljudstvo. Iz knjige modrosti pa izvemo, da bo naše ime sčasoma pozabljeno, in nihče se ne bo spomnil naših del. Zakaj naš čas je kakor memogredoča senca.* (2, 4. 5.)

Če je pa naše življenje tako, da je le „še malo“ treba, in ga več ne bode, zakaj naj bi svoje srce navezovali na posvetne reči, zakaj naj bi svoje srce hoteli utešiti s pozemeljskimi blagri, in ne veliko bolj želja njegovih obračati na oni svet, na to, kar je stalno, kar je večno srečno? Kdo bi bil tako nespameten, če le minljivost vsega pozemeljskega in krotkost človeškega življenja prav prevdari, da bi čas tratil z neumnostmi in s prahom, namestu da bi se trudil za krščansko čednost in za dobra dela, za sad, ki mu dozori na onem svetu? Pa koliko ljudje drazege časa potratijo v zdravih dneh, ki bi ga z molitvijo, s preišljevanjem večnih resnic imeli posvetiti! Kako bi marsikdo na zadnjo uro poklical čas rad nazaj, želel vsaj še en dan, vsaj še par ur imeti za pokoro, a prepozno je tedaj; minuta zamujena ne vrne se nobena.

Častiti oče M. Avila, apostol španske dežele, je vskliknil vselej, ko so mu povedali, da je kdo umrl: „O, ko bi pač imel še nekoliko časa, da se pripravim na smrt!“ Ko se je že mnogo let pokoril, je rekel ob smrtni uri opatu Agatonu: „Kaj bo iz mene? Kdo pozna sodbe božje?“

2. Beseda „še malo“ je tudi svarivna za grešnika. Kratko je grešno veselje, in konec grešnega razveseljevanja je jok. Trenotna je pregrešna naslada, večna pa kazen za nespokorjen greh. Če vrtnica zvone, bode trnje še dalje, če zvine mavrica, pusti za seboj oblake, večkrat tudi blisk in grom, če roka steklo.

udrobi, se navadno rani. Tako tudi ostane še bolečina na onem svetu, ko je minula grešnikova kratka radost. „Še malo“ — na to pa večna kazen. Prerok Izaija kliče: *Gorjé nesbožnemu, hudo sanj, ker po delih njegovih rok mu bo povrnjeno.* (3, 11.) Kako strašna in svarivna je besedica „še malo“! Kdo bi hotel za kratko zemeljsko radost zapraviti večno blaženost? Kdo bi bil tako nespameten, da bi samega sebe hotel za večno zavreči? In to stori tisti, kdor se nespokorjen, brez posvečujoče milosti božje, loči s tega sveta. *Če drevo pade proti jugu ali proti severu, kamorkoli še pade, tam obleži.* (Prid. 11, 3.)

Učeni Belarmin pripoveduje, da je šel nekoč k umirajočemu, katerega je opominjal, naj obudi kesanje. Belarmin mu razlaga in pojasnuje, a bolnik mu pravi: »Oče, ne razumem vas, nisem zmožen za take stvari.« In tako je umrl, zapustivši — kakor dostavlja Belarmin — zadostna znamenja svojega obsojenja.

3. Beseda „še malo“ pa je opominjevalna zlasti za tiste, ki se srečni imenujejo na zemlji.

Kaj so vsi zemeljski blagri? Kaj je bogastvo, moč, lepota, čast, veljava? Kralj Salomon jih je imel vseh v največjem izobilju, a spoznavši njihovo vrednost, je zapisal besede: *Ničemernost čes ničemernost, in vse je ničemernost.* (Prid. 1, 2.) Pozemeljska sreča je od danes do jutri, posvetna sreča je opoteča. Podobna se mi zdi tisti rastlini nad glavo preroka Jona, ki mu je napravila hladno senco, „in Jona se je veselil z velikim veseljem“. Ta rastlina, slična beršlinu ali bučevini, je zrastle prav hitro. Drugo jutro ob zoru pa je Bog pripravil črva, kateri je bršlin podjedel, da se je posušil. In ko je bilo solnce vzšlo, je Gospod zapovedal toplemu in smodečemu vetru; in solnce je pripekalo Jonu v glavo, da je omedleval; tedaj si je voščil umreti ter je rekel: Bolje mi je umreti, kakor živeti! (Jona 4.) Tudi človekova sreča na zemlji je tako minljiva, kakor ta listnata senca, kako naglo jo spodjé skriti črv ter jo v kratkem času pokonča, da si marsikdo zato smrti želi. Zato je rekel modri Solon, da se pred smrtjo nihče ne more imenovati srečen.

Kdo bi potemtakem hotel vse svoje zaupanje staviti v zvezdo pozemeljske sreče, kdo se zanašati na prijaznost posvetnjakov? Kdo vsled tega prevzetovati? Vsakteri, kdor hočeš sebi dobro, kdor si zares moder, spominjaj se tudi v sreči, tudi v največji pozemeljski zadovoljnosti besede Gospodove „še malo“. Samo malo časa še, in veselje je proč, in začne se žalost in obžalovanje.

Zato pa je moder kristjan tudi že naprej pripravljen na to, kaj ga utegne nemilega in hudega zadeti. In tak potem tudi lažje prenese udarce in križe sprejme potrpežljivejše, ker se zmiraj zaveda, da smo v sreči in nesreči v božjih rokah. Prav primeren nauk torej dá sv. cerkev ženinu in nevesti pred altarjem z besedami: „Ne prevzemita se v sreči, ne mrmrajta v nesreči!“

4. Beseda Gospodova „še malo“ pa je tudi tolaživna za nesrečnega človeka. Modri v sv. pismu pravi: *Kratek in težaven je čas našega življenja.* (2, 1.) Tukaj se le porodimo za drugo, boljše življenje. Akoravno pa je sedanje življenje združeno z velikimi težavami, vendar vemo po nauku apostolovem, *da se trpljenje sedanjega časa ne dá primeriti prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.* (Rim. 8, 18.) In sv. Janez nas v skrivnem razodetju tolaži tako-le: *Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.* (Reg. 21, 4.) „Še malo“ potrpljenja na tem svetu, in prihodnja čast bo nad nami razodeta. „Še malo“ voljno nositi križ z Jezusom, „še malo“ nadloge, bolezni s spokornim duhom prenašati, „še malo“ časa stanovitno se ustavljati zapeljivemu svetu in hudobnemu duhu, „še malo“ časa krotiti lastno poželjivost — in vsa žalost se bo spremenila v veselje, in vse *poprejšnje je minulo.* Zato je klical veliki spokornik Avguštin: „Tukaj reži, tukaj žgi, o Gospod, da le tamkaj prizaneseš!“ In ker je tako molil, je bil *ljub Bogu* (Sir. 4, 5, 1.) in zato ga sedaj časti sv. cerkev velikega svetnika in poleg drugega spokornika, sv. Jeronima, največjega cerkvenega učenika. Izrek sv. Terezije: „Trpeti ali umreti, umreti ali trpeti“ vam je tudi znan.

Pa kaj vam bom druge svetnike jemal v misli, treba se v sklepu vendar ozreti na onega svetnika, čegar varstva se spominjamo vsako leto na tretjo nedeljo po veliki noči, in to je sv. Jožef. Če sem rekel poprej, da je besedica „še malo“ resnoba za vsacega, ker nas spominja kratkosti našega življenja, treba, da si za srečen konec življenja pridobimo sv. Jožefa pomočnika in variha našega zveličanja. In zagotovimo si ga, ako se mu v zdravih dneh zvesto priporočamo. Če sem rekel potem, da beseda „še malo“ je tudi svarivna za grešnika, treba, da ne bomo tudi mi med nespokornimi grešniki, imeti zgled svetega Jožefa vedno pred očmi, njega, o katerem sv. evangelij pravi,

da je bil pravičen (Mat. 1, 19.), pravičen proti Bogu, pravičen proti ljudem, pravičen podložnik, pravičen rokodelec, pravičen mož, pravičen rednik, pravičen sploh, ker se je najskrbneje varoval vsacega greha. Če sem rekel tretjič, da je beseda „še malo“ o p o m i n j e v a v n a za tako imenovane s r e č n e ljudi, treba se spet večkrat ozreti na sv. Jožefa, če hočemo, da nam, kolikor imamo pozemeljske sreče, ta sreča ne bo v pogubo. Ponižni sveti Jožef naj nam stoji pred očmi, on, ki je bil iz kraljevega rodu ter od Boga postavljen varih svete Družine, pa je v veselih in žalostnih dneh znal tako živeti, da ni Boga nikdar žalil z napuhom in nezvestobo proti njegovim postavam. In če sem slednjič dejal, da je besedica „še malo“ tudi t o l a ž i v n a z a n e s r e č n e ž a, opozorim vas spet na sv. Jožefa, kateri je v vseh svojih nadlogah in silnih skrbah, n. pr. na begu v Egiptet ali ob izgubi Jezusovi ali ob težavah vsakdanjega dela ostal miren, zadovoljen in vdan v voljo božjo. Da s v. J o ž e f, ta zvesti in modri hlapec, katerega je postavil Gospod čez svojo družino, pa tudi dal variha celi katoliški cerkvi in vsakemu katoliškemu kristjanu, ta nam bodi v vseh razmerah našega življenja, v veselih in žalostnih urah, v sreči in nesreči, v mladosti in starosti, moškim in ženskam za Jezusom in Marijo najlepši zgled krščanske pravičnosti ter svete popolnosti, in prosimo ga vsak dan, naj tudi nas, ko „še malo“ poteče našega življenja, pa naj bo to „malo“ en dan ali eno leto ali 30 ali 50 in več let, zvesto popelje k Jezusu in Mariji, kjer nam našega *veselja ne bo nobeden vzel* Amen.

Val. Bernik.

Pogled na slovstvo.

A.

Sveti Pavel, apostol sveta in učitelj narodov. Njegovo življenje in delovanje opisal ter pridejano okrožnico „Providentissimus Deus“ in apostolsko pismo „Vigilantie“ o svetem Pismu poslovenil dr. Mihael N a p o t n i k, knez in škof lavantinski. T r e t j a, popravljena in pomnožena izdaja. V Mariboru, 1904. V lastni založbi. Natisnila tiskarna sv. Cirila. Velika 8°, str. 312. Dobiva se za 3 K v knezoškofjski pisarni v Mariboru. — S posebno radostjo naznanjamo, da je lavantinski knez in škof izdal tretjo izdajo znamenite knjige „Sv. Pavel, apostol sveta in učitelj narodov“. Že v prvi in drugi izdaji se je knjiga tako odlikovala po bogati vsebini in dovršeni obliki, da bi bil nanjo po pravici ponosen vsak narod. Tretja izdaja je še popolnejša in izdatno pomnožena. Življenje in delovanje sv. Pavla nam opi-

suje prevzvišeni pisatelj. Kdo bi ne imel iskrene želje, natančneje poznati apostola narodov?" Saj sv. Pavlu ni lahko najti vrstnika. Sv. Krizostom zatrjuje v eni svojih homilij o proslavju slovitega apostola, da je „nadkriljeval vse plemenite duše stare in nove zaveze“. (Str. 228). „Kakor pa zavzema v krščanski dobi izredno mesto, takisto nima vrstnika v stari dobi, ne med odličnimi Izraelci in ne med vrlimi pogani. Če bi ga že komu prisposobil, bila bi mu prednika v modrosti Salomon in Solon, v vedno žejnem hrepenenju po resnici bil bi mu podoben slavni Sokrat, najplemenitejši človek paganskega starega veka; in v zgovornosti bil bi mu podoben vrli Demosten, katerega je stari svet občudujoč imenoval živo zastavo zgovornosti. Vendar tudi ta prisposoba kakor vsaktera druga ne velja povsem, zlasti kar zadevlje Demostena. Pavlovi listi, pisani in narekovani s plameni ljubezni božje, se ločijo glede na jezik in globoke misli, pa gledé na javne dokaze od najlepših govorov Demostenovih, kakor se loči solnce od meseca, beli dan od črne noči.“ (Str. 238). „Kristjani moramo ceniti srečo, da smo rojeni v sveti katališki cerkvi, da imamo Kristusa učenika in mojstra v vsej modrosti, ki je naša luč, naša pot, naša resnica in naše življenje, in da imamo Pavla učitelja narodov za svojega učitelja!“ (Str. 200). Velika sreča pa je, da nam je prav sv. Pavla opisal prevzvišeni knez in škof lavantinski, ki slovi po svoji veliki učenosti v bogoslovnih, kakor tudi v svetnih vedah sploh. Prevzvišeni vladika nam je podal naravnost klasičen življenjepis velikega apostola narodov; posamezna poglavja so ob enem tudi važne samostojne razprave o posebnih predmetih, n. pr. pri oddelku: „Sv. Pavla ljubezen do naroda Izraelskega“ govori prevzvišeni pisatelj o narodnosti sploh in o razmerju med vero in narodnostjo. Posebno poglavje, naslovljeno „Sv. Pavel, učitelj srečnega in zadovoljnega družnega življenja“, govori o sv. Pavlu kot „sociologu ali rešitelju družboslovnega vprašanja, ki razgreva v naših dnevih duhove in srca“. Za duhovnike je še zlasti pomenljivo poglavje „Sv. Pavel, vzglednik katališkega duhovnika.“ V tem poglavju je posebno važen odstavek, ki govori o potrebi prebiranja in premišljevanja sv. pisma. Prevzvišeni vladika pravi (str. 162): „Vneti apostol je živo želel, da bi njegovi duhovni sotrudniki napredovali v znanju, da bi pridno prebirali sv. pismo. Z branjem bi sebe izpopolnjevali in bi si ob enem pridobivali vedno večjo spretnost za uspešno opravljanje svoje pastirske službe. Ker je temu tako, veli učenik svojemu učencu: „Ti pa ostani v tem, kar si se naučil, in ker poznaš od mladosti svete knjige, ki te morejo podučiti za vzveličanje po veri, ki je v Kristusu Jezusu. Vse pismo, od Boga vdihnjeno, je koristno za učenje, za prepričanje, za svarjenje, za vzgojenje v pravici, da je popoln človek božji, za vsako dobro delo podučen.“ (II. Tim. 3, 14—17). Prepričani smo, da preznamenita knjiga „Sveti Pavel“ ne bo vnemala čitateljev samo k ljubezni in spoštovanju do sv. Pavla, ampak jim bo vzbujala ljubezen do sv. pisma in da se bo v polni meri izpolnila želja prevzvišenega pisatelja, ki jo izraža v predgovoru k tretji izdaji (str. 9), želja namreč, „da bi dušni pastirji v prihodnje pridneje prebirali in marljiveje premišljevali svete knjige.“ V ta namen je presvetli vladika dodal svoji knjigi temeljito krasno razpravo: „Sveto pismo, vedno česčeno in brano v katališki cerkvi (str. 255—273) in preložil pomenljivo okrožnico „Providentissimus Deus“ o učenju sv. pisma ter apostolsko pismo „Vigilantie“ o ustanovitvi sveta za uspešno učenje svetega pisma.

Knjiga je okrašena tudi s petimi umetniškimi podobami: pred naslovnim listom je krasna podoba sv. Pavla kot apostola z mečem v desnici in v levici s knjigo svojih listov; druge podobe so: „Pavel se izpreobrne“, „Pavel v Listri“, „Pavel oslepi Elima“ in „Pavel na areopagu“.

Prekrasna knjiga nam bo omogočila, da bomo vsi slovenski duhovniki mogli izpolniti naročila prevzvišenega pisatelja, ki naroča ob koncu svojega važnega (dela str. 251): „Obračam se posebej do vas, preljubi, ki ste učitelji krščanskih resnic in nauk, kliče: To vam je vodnik, to je predpoda, je zgled in ravnilo za vaše učenje. Pavel je pred vsem vaš učitelj, učitelj po svojih delih, učitelj po svojih naukih, učitelj po svojem življenju in učitelj v svoji smrti. Po njem se vzgojajte! Po njegovih stopnjah hodite!“

B.

1. *Tschupik*, Joh. Nep. S. J. *Sämmtliche Kanzelreden*. Neu bearbeitet und herausgegeben von Johann Hertkens, Oberpfarrer. Fünfter Band: Verschiedene Predigten I. und II. Teil. V veliki osmerki, str. 480. Cena K 3.96. Paderborn. Bonifacius-Druckerei.

Tako bi bil torej slavni govornik Tschupik, nekdanji dvorni pridigar na Dunaju, ves pred nami, kajpada v prenovljeni obliki. Kar smo pisali o prejšnjih njegovih zvezkih, to velja tudi o zadnjem. Povsod neko mirno, logično razvijanje predmeta, brez posebnih zunanjih govorniških okraskov. Če je dovoljeno označiti njegove govore v prisposobi, bi jih primerjal pohlevnemu dežju, ki žejno zemljo namaka in krepi. Poleg strogo logičnega razvijanja bi bilo omeniti tudi — kar se zdi, da je današnjim govornikom vedno bolj potrebno — dejanske uporabe svetega pisma. V tem je Tschupik pravi mojster. Iz svetopisemske besede najprej razloži svojo tezo, hkrati pa iz nje črpa praktičnih posledic za krščansko življenje. Prav tako je s citati iz cerkvenih očetov in njih uporabo. Da je beseda božja tudi razvajenim poslušalcem bolj vžitna, jo naslaja z lepimi podobami, jo omili z zares krasnim jezikom ki se tudi v novi izdaji čitatelju prikupi. Vsebina tega zadnjega dela je jako mnogovrstna. Najprej nudi 14 zamišljenih govorov o križu in trpljenju Jezusa Kristusa. Potem ima šest govorov o najsvetejšem zakramentu, osem za praznik vnebohoda Gospodovega, šest za binško praznik, dva za praznik sv. Trojice, osem za spomin posvečevanja cerkve, naposled pa še 41 govorov za razne praznike Marijine. — Seveda ti posamni govori niso tako prirejani, da bi ž njimi propovednik mogel hitro na leco. Kdor se hoče pripravljati marljivo na priložnostne in slavnostne govore, bo našel v njih mnogo zrna, dosti pripravne tvarine, ki se bode pod njegovim peresom izpremenila v nove dragulje domače homiletike.

Dr. A. Karlin.

2. *Fos. Pötsch, Das Pontifikat Leos XIII.* Augsburg. B. Schmid'sche Verlagsbuchhandlung 1903. Str. 122 v 8°, cena K 1.68. — O veleumu Leonu XIII. se je pisalo že legijon knjig za različne čitatelje, za preproste in omikane, otroke in odrasle; v vseh slojih, pri vseh narodih je Leon XIII. poznat in domač. Če ga je Bismark imenoval največjega politika na svetu, ga še mnogo bolj po pravici smemo imenovati najpopularnejšo osebo svoje dobe. S smrtjo ne preide njegovo ime v pozabljivost, ideje njegove bodo sijale in ozarjale svet še in še, leta in leta. Zato pa tudi njegovo ime ne bo izginilo ne bo zapadlo pozabljivosti.

Knjižica pod zgoraj naznanjenim naslovom je namenjena omikanim krogom. Ni prava biografija, ampak hoče podati karakteristiko Leona XIII. Zato v posamnih poglavjih v jako spretni besedi obdeluje glavne obrise papeževega delovanja. Naj omenim le nekatere odstavke: Leon XIII. in duh časa. Leon, papež miru. Leon, učenik narodov. Leon, pastir vernikov. Leon XIII, socialni papež. Leon XIII. in Nemčija. Leon XIII. kot jubilar. Že iz teh naslovov si utegne čitatelj domisliti, v kateri smeri je hotel pisatelj narisati vzvišeno podobo Leonovo. Pri vsakem odstavku se naslanja na dotične dogodke in zlasti markantne poteze iz Leonovih okrožnic dobesedno navaja in hkrati pojasnjuje. Vso razpravo pa je pisatelj odel v tako krasno umetniško-pesniško dikcijo, da že zaradi tega zasluži, da jo prebirajo omikanci, vešči nemškega jezika.

Opozarjali bi na to, da tisti „srebrni kladviček“, s katerim baje papežev camerlengo ob smrti trikrat potrka na čelo papeževo, kar naj bi bilo neko žalostno-slovesno znamenje smrti, v resnici ne eksistira, vsaj — kakor trdi de Waal v svoji knjigi „Pius X“. — v Vatikanu nič o tem ne vedo. Naš pisatelj o tej ceremoniji pripoveduje na str. 110. Sicer pa je, kakor rečeno, knjižica pisana vseskozi duhovito in bo podala bogatega užitka vsakomur, kdor jo pazljivo prebere.

K.

3. *Officium Maioris Hebdomadae* a Dominica in Palmis usque ad Sabbatum in albis, iuxta ordinem Breviarii, Missalis et Pontificalis Romanicum cantu, ex editionibus authenticis, quas curavit S. Rituum Congregatio. Ratisbonae, Fr. Pustet 1904. 8°. Str. 490. Cena broširani izdaji K 3.24, vezani v usnje z rdečo obrezo K 4.08. — Uredba te koristne liturgične knjige je sploh znana. Kar pa moramo pri novi izdaji posebno hvaliti, je izredno priročna oblika, po kateri se sedaj odlikuje knjiga. Če primerjamo to izdajo s prejšnjimi, vidimo očiten napredek tiskarstva: knjiga je veliko tanjša in ožja in ima vendar več vsebine.

4. *Gregorianische Rundschau*. Monatsschrift für Kirchenmusik und Liturgie. Cena 3 K. — Ta cerkvenoglasbeni mesečnik je dokončal svoj drugi letnik. Priporočili smo ga svoj čas v našem listu in nismo se motili: list stoji na stališču, katerega je zavzel papež Leon XIII. v svojem breve z dne 17. majnika 1901 na benediktinskega opata solemskega. S tem cerkvenim pismom pa je stopilo koralno vprašanje v čisto druge meje. Pustetove izdaje niso več oficijelne. Zgodovinske študije oo. benediktincev so dobile novo veljavo, njih koral je jel prodirati. V tem smislu pripravlja „Gregorianische Rundschau“ pot za novo refermo koralnega petja in si prizadeva svoje ideje širiti v člankih in razpravah, katere spisujejo priznani strokovnjaki, na čelu jim dr. P. Wagner, profesor koralnega petja na friburški univerzi v Švici. Kdor se zanima za zgodovino koralnega petja in za razvoj tega vprašanja v sedanjih dneh, naj ne zamudi naročiti si „Gregorianische Rundschau“ v založbi „Styria“ v Gradcu.

K.